

Fremsat den 23. marts 2023 af udlændinge- og integrationsministeren (Kaare Dybvad Bek)

Forslag

til

Lov om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven, straffeloven og forskellige andre love og ophævelse af lov om videreførelse af visse rettigheder i forbindelse med Det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union uden en aftale

(Ændring af visse regler om hjælp til hjemrejse, adgang til hjemrejsestøtte og administrativ frihedsberøvelse, implementering af bestemmelse i statsborgerretskonventionen, gennemførelse af rådsafgørelse om Kroatiens fulde optag i Schengensamarbejdet, ophævelse af revisionsbestemmelser, ophævelse af Brexit-borgerloven m.v.)

§ 1

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1205 af 25. august 2022, som ændret bl.a. ved § 1 i lov nr. 1191 af 8. juni 2021 og senest ved § 10 i lov nr. 893 af 21. juni 2022, foretages følgende ændringer:

- I § 2 a, stk. 2, 2. pkt., ændres »Bulgarien, Cypern, Kroatien og Rumænien« til: »Bulgarien, Cypern og Rumænien« og i 3. pkt., ændres »Cypern og Kroatien« til: »Cypern«.
- I § 37, stk. 8, 1. pkt., ændres »6 måneder« til: »3 måneder for udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne, og 6 måneder for andre udlændinge«.
- I § 37, stk. 8, 2. pkt., ændres »12 måneder« til: »6 måneder for udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne, og 12 måneder for andre udlændinge«.
- I § 37, stk. 9, 3. pkt., indsættes efter »må frihedsberøvelse«: »efter hjemrejselovens § 16, stk. 5,«.
- I § 37, stk. 9, 4. pkt., ændres »Frihedsberøvelsen« til: »Frihedsberøvelse efter § 36, stk. 1, 1. pkt., og hjemrejselovens § 16, stk. 5,«.
- I § 48, stk. 3, 2. pkt., ændres »stk. 10« til: »stk. 9«.

§ 2

I hjemrejseloven, lov nr. 982 af 26. maj 2021, som ændret bl.a. ved § 12 i lov nr. 452 af 20. april 2022 og senest

ved § 3 i lov nr. 919 af 21. juni 2022, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 7 indsættes:

»§ 7 a. Der kan ydes hjælp til hjemrejsen til en udlænding, der er registreret som asylansøger efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, og er meddelt afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 af Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet, og som uden ugrundet ophold medvirker til sin udrejse, jf. § 3, stk. 1. Hjælp til hjemrejsen kan ikke ydes til en udlænding omfattet af 1. pkt., hvis udlændingen er omfattet af § 8, stk. 3 og 4.

Stk. 2. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om hjælp til hjemrejsen, herunder om betingelser for opnåelse af hjælpen, hjælpens form, den beløbsmæssige størrelse m.v.«

2. I § 8, stk. 3, nr. 5, indsættes efter »der er«: »omfattet af stk. 2, nr. 1, 5 eller 6, og er«.

3. I § 16, stk. 5, udgår: »eller medvirken«.

4. I § 22, stk. 3, indsættes efter »§ 7,«: »§ 7 a,«.

§ 3

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1360 af 28. september 2022, som senest ændret ved lov nr. 897 af 21. juni 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 124, stk. 1, 2. pkt., ændres »udlændingelovens § 35 eller er frihedsberøvet efter udlændingelovens § 36« til: »hjemrejselovens § 14 eller er frihedsberøvet efter udlændingelovens § 36 eller hjemrejselovens § 16«

§ 4

I lov om dansk indfødsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 1656 af 23. december 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 1, indsættes efter »stk. 2«: »og 4«, og i § 1, stk. 3, indsættes efter »dansk indfødsret«: », jf. dog stk. 4«.

2. I § 1 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Konstateres det, at et forhold, som lå til grund for et barns erhvervelse af dansk indfødsret efter stk. 1 eller 3, § 2 eller § 2 A, stk. 1 og 3, ikke længere foreligger, skal barnet anses for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dansk indfødsret, medmindre barnet derved bliver statsløst, eller hvis konstateringen sker efter, at vedkommende er fyldt 18 år.«.

§ 5

I lov nr. 1191 af 8. juni 2021 om ændring af udlændingeloven og hjemrejseloven (Indførelse af mulighed for overførsel af asylansøgere til asylsagsbehandling og eventuel efterfølgende beskyttelse i tredjelande), som ændret ved § 15 i lov nr. 452 af 20. april 2022 og § 12 i lov nr. 893 af 21. juni 2022, foretages følgende ændring:

1. § 3, stk. 2, ophæves.

§ 6

I lov nr. 452 af 20. april 2022 om ændring af udlændingeloven, straffeloven, lov om aktiv socialpolitik, repatrieringsloven og forskellige andre love (Initiativer til beskyttelse af børn imod vold og negativ social kontrol, indførelse af regler om fleksibel udbetaling af hjælp til repatriering og hjemrejsестøtte m.v.) foretages følgende ændring:

1. § 16, stk. 8, ophæves.

§ 7

I lov nr. 893 af 21. juni 2022 om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v., straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Opfølgning på flerårsaftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025, herunder leje af fængselspladser i udlandet, revision af disciplinærstraffesystemet, udstationering til eget hjem med fodlænke eller udslusningsfængsel m.v.) foretages følgende ændring:

1. § 13, stk. 4, ophæves.

Stk. 5-8 bliver herefter stk. 4-7.

§ 8

Lov nr. 264 af 25. marts 2019 om videreførelse af visse rettigheder i forbindelse med Det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union uden en aftale, ophæves.

§ 9

Stk. 1. Loven træder i kraft den 15. maj 2023.

Stk. 2. § 1, stk. 4, i lov om dansk indfødsret, som affattet ved denne lovs § 4, nr. 2, har virkning for forhold, der er konstateret efter den 24. juli 2002.

§ 10

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men § 1 og §§ 4-5 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som henholdsvis de færøske og de grønlandske forhold tilsiger. Bestemmelserne kan endvidere sættes i kraft på forskellige tidspunkter.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning og baggrund
2. Lovforslagets hovedpunkter
 - 2.1. Varigheden af frihedsberøvelse med henblik på udsendelse af unionsborgere
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.2. Hjælp til hjemrejse
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.3. Adgang til hjemrejsestøtte for udlændinge, hvis opholdstilladelse er nægtet forlænget eller inddraget efter udlændingelovens § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1, og som er visumfrie i kraft af deres statsborgerskab
 - 2.3.1. Gældende ret
 - 2.3.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.4. Konstatering af manglende grundlag for erhvervelse af statsborgerskab
 - 2.4.1. Gældende ret
 - 2.4.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.5. Ophævelse af revisionsbestemmelser
 - 2.5.1. Gældende ret
 - 2.5.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 2.6. Ophævelse af lov om videreførelse af visse rettigheder i forbindelse med Det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union uden en aftale
 - 2.6.1. Gældende ret
 - 2.6.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Klimamæssige konsekvenser
7. Miljømæssige konsekvenser

8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer mv.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning og baggrund

Lovforslaget indeholder en række forslag til ændringer og præciseringer af regler i udlændingeloven, hjemrejseloven, straffeloven og forskellige andre love samt ophævelse af Brexit-borgerloven.

Den 8. december 2022 blev et forslag til en rådsafgørelse vedtaget på et EU-ministerrådsmøde, således at Kroatien kan påbegynde fuld anvendelse af Schengenreglerne. Lovforslaget indeholder de nødvendige ændringer i dansk ret som følge af Kroatiens fulde optag i Schengensamarbejdet, således at de nuværende særlige forhold for Kroatien i udlændingeloven ophæves.

Herudover har EU-Domstolen ved dom af 22. juni 2021, C-718/19, Ordre des barreaux francophones et germanophone m.fl., taget stilling til spørgsmålet om, hvorvidt medlemsstaterne over for unionsborgere og deres familiemedlemmer kan anvende nationale regler om håndhævelse af udvisningsafgørelser, som er begrundet i hensynet til den offentlige orden eller sikkerhed, der indholdsmæssigt svarer til eller er identiske med de regler, der anvendes i forhold til udlændinge fra tredjelande. Lovforslaget indeholder på den baggrund lovgivningsmæssig opfølgning med henblik på at bringe dansk ret i overensstemmelse med EU-retten. Der er alene tale om en ændring af grænsen for, hvor længe udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne, må frihedsberøves med henblik på udsendelse.

Lovforslaget indeholder derudover forslag om at indføre nye regler om hjælp til hjemrejse. Hjælp til hjemrejse vil kunne være et effektivt motivationsfremmende middel i forhold til at fremme visse udlændinges samarbejde med myndighederne om hjemrejsen. Samtidig vil et mindre støttebeløb kunne gøre en tilbagevenden til hjemlandet lidt mere attraktivt for udlændinge og fremme lysten til selv at træffe beslutningen om at udrejse.

Lovforslaget indeholder endvidere forslag om at ændre de gældende regler om hjemrejsestøtte, så personkredsen kan modtage hjemrejsestøtte i overensstemmelse med de oprindelige intentioner. Forslaget indebærer, at udlændinge, som er visumfrie i kraft af deres statsborgerskab, under visse betingelser vil kunne modtage hjemrejsestøtte, hvis deres opholdstilladelse nægtes forlænget eller inddrages.

Lovforslaget indeholder videre et forslag om ændring af lov om dansk indfødsret. Lovforslaget har til formål at implementere artikel 7, stk. 1, litra f, i Europarådets konvention af 6. november 1997 om statsborgerret (statsborgerretskonven-

tionen), hvoraf det følger, at et barn automatisk kan fortabe sit statsborgerskab, når det fastslås i løbet af et barns mindreårighed, at betingelserne for barnets automatiske erhvervelse af det pågældende statsborgerskab ikke længere er opfyldt. Det følger videre af statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 3, at statsborgerskabet ikke kan fortabes, hvis den pågældende person derved ville blive statsløs. Det foreslås derfor, at der indføres en bestemmelse om konstatering af manglende grundlag for erhvervelse af statsborgerskab. Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at et ganske begrænset antal sager vil være omfattet af den foreslåede undtagelse til bestemmelsen.

Endvidere indeholder lovforslaget en revision af lov nr. 1191 af 8. juni 2021, der indeholder det overordnede lovgivningsmæssige grundlag for, at Danmark vil kunne overføre asylansøgere, der søger om asyl i Danmark, til et tredjeland med henblik på asylsagsbehandling og eventuel efterfølgende beskyttelse i et tredjeland under overholdelse af Danmarks internationale forpligtelser. Ifølge loven skal der fremsættes forslag om revision af loven, hvis denne ikke inden udgangen af 2022 er trådt i kraft. Danmark har ikke på nuværende tidspunkt indgået en overenskomst eller et hertil svarende arrangement med et tredjeland, hvorfor loven endnu ikke er trådt i kraft. Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der fortsat er behov for et overordnet lovgivningsmæssigt grundlag for, at Danmark har mulighed for efter indgåelse af en overenskomst eller et hertil svarende arrangement med et tredjeland at overføre udlændinge, der søger om asyl i Danmark, til det pågældende tredjeland med henblik på realitetsbehandling af asylansøgningerne og eventuel efterfølgende beskyttelse under overholdelse af Danmarks internationale forpligtelser. Der lægges derfor op til, at loven bevares, ligesom det foreslås, at revisionsbestemmelsen i loven ophæves som følge af, at forpligtelsen til at fremsætte forslag om revision opfyldes.

Med lovforslaget lægges der endelig op til at ophæve lov nr. 264 af 25. marts 2019 om videreførelse af visse rettigheder i forbindelse med Det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union uden en aftale. Loven er ikke blevet sat i kraft, idet "Aftale om Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab" (herefter "udtrædelsesaftalen"), der trådte i kraft den 1. februar 2020, nu sikrer de rettigheder, som loven omfatter, herunder opholdsgrundlaget for den relevante persongruppe.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Varigheden af frihedsberøvelse med henblik på udsendelse af unionsborgere

2.1.1. Gældende ret

Det følger af udlændingelovens § 37, stk. 8, at frihedsberøvelse med henblik på udsendelse efter § 36 og hjemrejselovens § 16 ikke må finde sted i et tidsrum, der overstiger 6 måneder. Retten kan dog forlænge dette tidsrum i op til yderligere 12 måneder, hvis der foreligger særlige omstændigheder eller såfremt udsendelsesproceduren uanset alle rimelige bestræbelser kan forventes at tage længere tid.

Der er således en absolut grænse for frihedsberøvelsens udstrækning på i alt 18 måneder. Frihedsberøvelsen skal være af så kort varighed som muligt og må kun opretholdes, så længe udsendelsen er under forberedelse og gennemføres med omhu.

De særlige omstændigheder, der skal til for at forlænge frihedsberøvelsen, kan blandt andet være, hvis udsendelsesproceduren uanset alle rimelige bestræbelser kan forventes at tage længere tid som følge af udlændingens manglende medvirken til udsendelsen, eller hvis der er forsinkelser i forbindelse med fremskaffelse af nødvendig rejselegitimation og visum, jf. Folketingstidende 2010-11, tillæg A, L 107 som fremsat, side 44.

Reglerne i udlændingelovens § 37, stk. 8, gælder generelt uanset udlændingens oprindelsesland, jf. Folketingstidende 2010-11, tillæg A, L 107 som fremsat, side 45. Bestemmelsen gælder således uanset om den pågældende er omfattet af EU-reglerne eller ej.

EU-Domstolen har ved dom af 22. juni 2021, C-718/19, *Ordre des barreaux francophones et germanophone m.fl.*, taget stilling til spørgsmålet om, hvorvidt medlemsstaterne over for unionsborgere og deres familiemedlemmer kan anvende nationale regler om håndhævelse af udvisningsafgørelser, som er begrundet i hensynet til den offentlige orden eller sikkerhed, der indholdsmæssigt svarer til eller er identiske med de regler, der anvendes i forhold til udlændinge fra tredjelande.

EU-Domstolen fastslog, at EU-retten er til hinder for national lovgivning, hvorefter det maksimale tidsrum unionsborgere og deres familiemedlemmer kan frihedsberøves er af tilsvarende varighed som frihedsberøvelse af udlændinge fra tredjelande, der ikke har efterkommet en afgørelse om tilbagesendelse i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/115/EF af 16. december 2008 om fælles standarder og procedurer i medlemsstaterne for tilbagesendelse af tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold (herefter udsendelsesdirektivet). EU-Domstolen begrundede afgørelsen med, at varigheden af frihedsberøvelsen skal stå i et rimeligt forhold til det formål, der forfølges med den nationale lovgivning, som består i at sikre en effektiv politik for udsendelse af unionsborgere og deres familiemedlemmer. Hertil udtalte EU-Domstolen, at unionsborgere og deres familiemedlemmer ikke befinder sig i en situation, der

er sammenlignelig med situationen for andre udlændinge, idet samarbejdet mellem medlemslandene om udsendelse af unionsborgere og deres familiemedlemmer ikke bør give anledning til vanskeligheder af samme art som dem, der kan opstå i forbindelse med samarbejdet mellem medlemsstaterne og tredjelande.

2.1.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at udlændingelovens § 37, stk. 8, ikke stemmer overens med EU-retten, og at der er behov for en ændring af bestemmelsen for så vidt angår varigheden af frihedsberøvelsen i forbindelse med udsendelse af unionsborgere og deres familiemedlemmer. Det er således udelukkende det tidsmæssige aspekt af bestemmelsen, som skal ændres.

EU-Domstolen fastslår i C-718/19, *Ordre des barreaux francophones et germanophone m.fl.* af 22. juni 2021, at EU-reglerne om fri bevægelighed er til hinder for, at der med henblik på udsendelse af unionsborgere og deres familiemedlemmer sker frihedsberøvelse af en maksimal varighed, der er identisk med den, der finder anvendelse på tredjelandstatsborgere, da udsendelse af unionsborgere og deres familiemedlemmer er mere ukompliceret end udsendelse af udlændinge fra tredjelande, idet samarbejdet mellem medlemslandene om udsendelse af unionsborgere og deres familiemedlemmer ikke bør give anledning til vanskeligheder af samme art som dem, der kan opstå i forbindelse med samarbejdet mellem medlemsstaterne og tredjelande.

Det følger af udsendelsesdirektivet, at frihedsberøvelsens varighed for udlændinge fra tredjelande maksimalt må udgøre 18 måneder, hvorfor varigheden af frihedsberøvelsen for unionsborgere og deres familiemedlemmer skal være kortere end dette.

Hjemrejsestyrelsen har oplyst, at styrelsen fra den 1. august 2020 til den 22. august 2022 har håndteret frihedsberøvelse af 90-100 unionsborgere i medfør af udlændingelovens § 36 eller hjemrejselovens § 16 med henblik på at effektuere en tilbagesendesafgørelse. Varigheden af frihedsberøvelsen spænder fra 1 dag til 46 dage. Danmark har således i praksis ikke været i nærheden af de maksimale 18 måneder.

På baggrund heraf vurderes det, at det tidsmæssige aspekt, i forbindelse med frihedsberøvelse af unionsborgere og deres familiemedlemmer, kan halveres.

Udlændinge- og Integrationsministeriet foreslår, at udlændingelovens § 37, stk. 8, 2. pkt., ændres, således at der tydeligt sondres mellem unionsborgere samt deres familiemedlemmer, og andre udlændinge i udsendelsesposition i relation til varigheden af frihedsberøvelsen.

Det foreslås derfor, at varigheden af frihedsberøvelse med henblik på udsendelse af unionsborgere og deres familiemedlemmer ændres således, at disse ikke må frihedsberøves

længere end 3 måneder, dog med mulighed for forlængelse i op til yderligere 6 måneder.

Varigheden af frihedsberøvelse af andre udlændinge i forbindelse med udsendelse ændres ikke.

Ved gennemførelse af lovforslaget vurderes det, at udlændingelovens § 37, stk. 8, bringes i overensstemmelse med EU-retten.

2.2. Hjælp til hjemrejse

2.2.1. Gældende ret

Udlændingelovens § 43 a, der blev ophævet ved lov nr. 982 af 26. maj 2021 (hjemrejseloven), indeholdt regler om, at der kunne ydes hjælp til en udlændings tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland.

Det fulgte af den tidligere bestemmelse i udlændingelovens § 43 a, stk. 2, at der til en udlænding, der opholder sig her i landet, og som er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2, og er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 7 af Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet, kunne ydes hjælp til tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, hvis udlændingen medvirkede til at udrejse uden grundet ophold, jf. dog stk. 3 og 4.

Det følger af bemærkningerne til den tidligere bestemmelse i udlændingelovens § 43 a, stk. 2, at der kunne ydes hjælp til tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, men at der ikke efter den foreslåede bestemmelse kunne ydes hjælp til rejse til et tredjeland, da en sådan hjælp eventuelt kunne ydes efter § 43 a, stk. 1, jf. Folketingsstidende 2002-03, tillæg A, side 3952 ff. Hjælpen blev i praksis udbetalt til f.eks. udlændinge, der var omfattet af et reintegrationsprogram. Hjælpen kunne f.eks. anvendes til småanskaffelser, og til at udlændingen kunne etablere sig i sit hjemland eller det tidligere opholdsland, men reglerne var ikke til hinder for, at hjælpen blev anvendt til andre omkostninger.

Det fulgte af den tidligere bestemmelse i udlændingelovens § 43 a, stk. 3, at der ikke kunne ydes hjælp efter stk. 1 og 2 til

- 1) udlændinge, der har opholdstilladelse her i landet,
- 2) udlændinge, der er statsborgere i et af de nordiske lande,
- 3) udlændinge, der er statsborgere i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, og
- 4) udlændinge, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Det fulgte derudover af den tidligere bestemmelse i udlændingelovens § 43 a, stk. 4, at der endvidere ikke kunne ydes hjælp efter stk. 2 til

- 1) udlændinge, som er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 af Udlændingestyrelsen i medfør af § 53 b, stk. 1, og
- 2) udlændinge, der er omfattet af § 10.

Det fulgte endvidere af den tidligere bestemmelse i udlændingeloven § 43 a, stk. 6, at hjælpen efter stk. 2 udgjorde 3.000 kr. pr. person over 18 år og 1.500 kr. pr. person under 18 år.

Det fremgik herudover af den tidligere bestemmelse i udlændingelovens § 43 a, stk. 7, at en udlænding kun kunne modtage hjælp efter stk. 1 og 2 én gang.

Da den tidligere bestemmelse i udlændingelovens § 43 a som nævnt ovenfor blev ophævet ved lov nr. 982 af 26. maj 2021, indeholder lovgivningen i dag ikke regler om hjælp til hjemrejse ved en udlændings tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland.

Det fremgår af udlændingelovens § 48 e, stk. 2, at når Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om, at en udlænding, der påberåber sig at være omfattet af § 7, kan opholde sig her i landet under asylsagens behandling, registrerer Udlændingestyrelsen udlændingen som asylansøger.

Det fremgår af hjemrejselovens § 3, stk. 1, at en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, har pligt til at medvirke til sin udrejse, herunder fastlægge sin identitet, tilvejebringe rejsedokumenter og give møde til samtaler med relevante myndigheder, og til at medvirke til sin udrejse i øvrigt.

Efter hjemrejselovens § 8, stk. 1, 1. pkt., kan der gives hjemrejsestøtte til en udlænding, der medvirker til sin udrejse.

Det fremgår af hjemrejselovens § 8, stk. 3, at der ikke kan gives hjemrejsestøtte efter stk. 1 til

- 1) udlændinge, der har opholdstilladelse her i landet,
- 2) udlændinge, der er statsborgere i et af de nordiske lande,
- 3) udlændinge, der er statsborgere i et land, der er tilsluttet den Europæiske Union,
- 4) udlændinge, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde,
- 5) udlændinge, der er visumfrie i kraft af deres statsborgerskab, og
- 6) udlændinge, der er statsborgere i et land, hvorfra indrejse med biometriske pas kan ske.

Det fremgår derudover af hjemrejselovens § 8, stk. 4, at der endvidere ikke kan gives hjemrejsestøtte efter stk. 1 til

- 1) udlændinge, der af Udlændingestyrelsen er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 i medfør af udlændingelovens § 53 b, stk. 1,
- 2) udlændinge, hvis ansøgning om opholdstilladelse er afvist efter udlændingelovens § 29 b, fordi udlændingen allerede har opnået beskyttelse i et andet land omfattet af udlændingelovens § 29 a, stk. 1,
- 3) udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25,
- 4) udlændinge, der er udelukket efter udlændingelovens § 10, stk. 1 eller 5,

- 5) udlændinge, der er dømt efter straffelovens kapitel 12 eller 13,
- 6) udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og
- 7) udlændinge, der er udelukket efter § 4, stk. 1, nr. 1 eller 2, i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v.

Det fremgår endvidere af hjemrejselovens § 22, stk. 1, at Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter hjemrejseloven kan påklages til Udlændingenævnet, jf. dog stk. 3, stk. 4, 2. pkt., og stk. 8.

Det fremgår derudover af hjemrejselovens § 22, stk. 3, at Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter §§ 3 og 4, § 5, stk. 3, § 7, § 8, stk. 2, nr. 1 og 6, § 9, stk. 2, 2. pkt., og § 13, stk. 1, 2 og 4, ikke kan påklages.

2.2.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriet opfattelse, at udlændinge, der er registreret som asylansøgere efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, og er meddelt afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 af Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet, og som medvirker til deres udrejse uden ugrundet ophold, igen skal have mulighed for at få hjælp til hjemrejsen ved tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, idet hjælpen utilsigtet ikke blev videreført fra udlændingeloven til hjemrejseloven.

Det er herudover Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at muligheden for at modtage hjælp til hjemrejse kan være et effektivt motivationsfremmende middel i forhold til at fremme udlændingens samarbejde med myndighederne om hjemrejsen, og at et mindre støttebeløb udbetalt kontant vil gøre en tilbagevenden til hjemlandet lidt mere attraktivt og fremme lysten til selv at træffe beslutningen om at udrejse.

Derudover er det Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at det, hvis udlændingen opfylder betingelser herfor, vil være muligt at yde både hjælp til hjemrejsen og hjemrejsestøtte til udlændingen, og at hjælp til hjemrejsen kun skal kunne ydes én gang. Dette var praksis efter den nu ophævede bestemmelse i udlændingeloven § 42 a, stk. 2.

Muligheden for at modtage hjælp til hjemrejse bør gives til udlændinge fra tredjelande, som er meddelt afslag på asyl i landet. Udlændinge fra de nordiske lande, EU-landene og EØS-landene, og udlændinge fra visumfri lande, får som udgangspunkt deres asylansøgninger behandlet efter den såkaldte åbenbart grundløs-haster procedure, da der allerede på grundlag af ansøgerens nationalitet er en forhåndsformodning for, at ansøgeren ikke opfylder betingelserne for at opnå asyl eller beskyttelsesstatus i Danmark. Desuden vurderes det, at de ved en tilbagevenden til deres hjemland vil have adgang til relevante støttetilbud, og de bør derfor ikke have mulighed for at modtage hjælp til hjemrejse. Dis-

se udlændinge er i dag heller ikke omfattet af personkredsen af udlændinge, der kan modtage hjemrejsestøtte.

Endvidere bør udlændinge, der er udvist ved dom for kriminalitet omfattet af straffelovens kapitel 12 og 13 (terror mv.), udlændinge, der er til fare for statens sikkerhed, og udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, være udelukket fra at kunne få hjælp til hjemrejse.

Der vil skulle foretages en konkret vurdering af udlændingens handlinger og adfærd med henblik på at træffe en afgørelse om, hvorvidt udlændingen gennem hele sit hjemrejseforløb medvirker til sin udrejse. Der vil ved vurderingen af, om en udlændingen uden ugrundet ophold har medvirket til sin udrejse, f.eks. kunne tages højde for hospitalsindlæggelse eller andre lignende undskyldelige forhold.

Det er tillige Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at der – som det var tilfældet i den nu ophævede bestemmelse i udlændingelovens § 43 a, stk. 2 – ikke skal være klageadgang for så vidt angår Hjemrejsestyrelsens afgørelse om, at en udlænding ikke kan modtage hjælp til hjemrejsen. Dette er begrundet i, at det forhold, om en udlænding uden ugrundet ophold medvirker, jf. hjemrejselovens § 3, stk. 1, jf. stk. 2, til sin udrejse, er en afgørelse, der vil være truffet på baggrund af objektive konstaterbare kriterier.

Endelig er det Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at betingelser for opnåelse af hjælpen, hjælpens form, den beløbsmæssige størrelse mv., bør fastsættes nærmere i hjemrejsestøttebekendtgørelsen.

Det foreslås, at der kan ydes hjælp til hjemrejsen til en udlænding, der er registreret som asylansøger efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, og er meddelt afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 af Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet, og som medvirker til sin udrejse uden ugrundet ophold.

Forslaget indebærer, at en udlænding, der er registreret som asylansøger efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, og er meddelt afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, og som medvirker til sin udrejse uden ugrundet ophold, vil kunne gives hjælp til hjemrejsen. En udlændings medvirken skal ses i sammenhæng med hjemrejselovens § 3 om medvirken.

Forslaget vil kun gælde for en udlænding, hvis asylsag behandles efter den såkaldte normalprocedure og som herefter får afslag på asyl, hvilket også følger af hjemrejselovens § 8, stk. 4.

En udlænding, der opfylder betingelserne for at kunne ydes hjælp til hjemrejse, vil ikke være udelukket fra at kunne ydes hjemrejsestøtte, hvis udlændingen opfylder betingelserne herfor. Hjælp til hjemrejse vil kunne bruges til f.eks. at leje et værelse i hjemlandet ved ankomsten eller til småanskaffelser, der er nødvendige for, at udlændingen vil

kunne begynde tilværelsen i sit hjemland eller det tidligere opholdsland.

Udlændinge, der er omfattet af enten hjemrejselovens § 8, stk. 3 eller 4, som regulerer, hvilke udlændinge der ikke kan modtage hjemrejsestøtte, vil heller ikke kunne modtage hjælp til hjemrejse i medfør af den foreslåede bestemmelse.

Det foreslås endvidere, at udlændinge- og integrationsministeren skal kunne fastsætte nærmere regler om hjælp til hjemrejsen, herunder om betingelser for opnåelse af hjælp, hjælpens form, den beløbsmæssige størrelse mv.

Der vil på den baggrund være mulighed for, at der med den fornødne hurtighed administrativt kan foretages ændringer i hjælpen, såfremt der viser sig et konkret behov herfor. Det er endvidere hensigten at fastsætte nærmere regler om hjælpens form og den beløbsmæssige størrelse, for på den måde at kunne sikre fleksibilitet i den hjælp, der kan ydes.

De nærmere regler forventes at blive fastsat i bekendtgørelse nr. 1861 af 23. september 2021 om hjemrejsestøtte, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1083 af 19. juni 2022 (hjemrejsestøttebekendtgørelsen).

Det foreslås derudover, at der ikke skal være adgang til at klage over en afgørelse om hjælp til hjemrejse.

Det svarer til, hvad der gjaldt efter den nu ophævede bestemmelse i udlændingelovens § 43 a, stk. 2, og skal ses i sammenhæng med, at en afgørelse om at medvirke til sin udrejse vil være truffet på baggrund af objektive konstaterbare kriterier.

2.3. Adgang til hjemrejsestøtte for udlændinge, hvis opholdstilladelse er nægtet forlænget eller inddraget efter udlændingelovens § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1, og som er visumfrie i kraft af deres statsborgerskab

2.3.1. Gældende ret

Det følger af hjemrejselovens § 8, stk. 1, at der kan gives hjemrejsestøtte til en udlænding, der, jf. § 3, stk. 2, medvirker til sin udrejse, jf. dog § 8, stk. 3 og 4, og hvis en udlænding medvirker til sin hjemrejse efter § 3, stk. 3, kan der alene gives reduceret hjemrejsestøtte.

Efter hjemrejselovens § 8, stk. 2, nr. 2, kan der ydes hjemrejsestøtte til en udlænding, der opholder sig her i landet, og som har fået sin opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7, 8, 9 b eller 9 c, hvor denne var meddelt efter en ansøgning om opholdstilladelse efter §§ 7 eller 9 e, nægtet forlænget eller inddraget efter § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1.

Efter hjemrejselovens § 8, stk. 2, nr. 3, kan der ydes hjemrejsestøtte til en udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 9 eller 9 c, stk. 1, som følge af en familiemæssig tilknytning til en person omfattet af hjemrejselovens § 8, stk. 2, nr. 2, er nægtet forlænget eller inddraget efter udlændingelovens § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1.

Efter hjemrejselovens § 8, stk. 2, nr. 4, kan der ydes hjemrejsestøtte til en udlænding, der har haft opholdstilladelse i mindst 5 år, og som har fået sin opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 eller § 9 c, stk. 1, som følge af en familiemæssig tilknytning til en person, der ikke er omfattet af nr. 2 eller udlændingelovens §§ 9 m eller 9 n, inddraget eller nægtet forlænget efter udlændingelovens § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1.

Det følger af hjemrejselovens § 8, stk. 3, at der ikke kan gives hjemrejsestøtte efter stk. 1 til udlændinge, der har opholdstilladelse her i landet, udlændinge, der er statsborgere i et af de nordiske lande, udlændinge, der er statsborgere i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, udlændinge, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, udlændinge, der er visumfrie i kraft af deres statsborgerskab, og udlændinge, der er statsborgere i et land, hvorfra indrejse med biometrisk pas kan ske.

2.3.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Udlændinge, der er meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7, 8, 9 b eller 9 c, efter en ansøgning om opholdstilladelse efter §§ 7 eller 9 e, og hvis opholdstilladelse er nægtet forlænget eller inddraget efter § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1, var før hjemrejselovens ikrafttræden den 1. juni 2021 omfattet af repatrieringsloven og kunne modtage hjælp til repatriering og reintegrationsbistand, hvis de opfyldte de nærmere betingelser herfor.

Det samme gjaldt udlændinge, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 eller § 9 c, stk. 1, som følge af en familiemæssig tilknytning til en person, der er meddelt opholdstilladelse efter §§ 7 eller 9 e, og hvis opholdstilladelse er nægtet forlænget eller inddraget efter § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1.

Det samme gjaldt også udlændinge, der har haft opholdstilladelse i mindst 5 år, og som har fået sin opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 eller § 9 c, stk. 1, som følge af en familiemæssig tilknytning til en person, der ikke er omfattet af nr. 2 eller udlændingelovens §§ 9 m eller 9 n, og hvis opholdstilladelse er inddraget eller nægtet forlænget efter udlændingelovens § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1.

Disse udlændinge kunne før hjemrejselovens ikrafttræden modtage hjælp til repatriering og reintegrationsbistand, hvis de opfyldte betingelserne herfor, selvom de i kraft af deres statsborgerskab var visumfrie.

Disse udlændinge kan imidlertid ikke efter hjemrejseloven modtage hjemrejsestøtte og hjemrejsebistand, da alle udlændinge, der er visumfrie i kraft af deres statsborgerskab, er afskåret fra at kunne modtage hjemrejsestøtte og hjemrejsebistand.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at disse udlændinge ikke skal afskæres fra at modtage hjemrejsestøtte og hjemrejsebistand, da de fortsat bør nyde samme

adgang til den støtte, som de havde adgang til efter repatrieringsloven (jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 203 som fremsat, side 47 og 131).

Det foreslås, at udlændinge, der er omfattet af hjemrejselovens § 8, stk. 2, nr. 2-4, og som er visumfrie i kraft af deres statsborgerskab, fremover ikke skal være undtaget fra at kunne ydes hjemrejsestøtte efter § 8, stk. 1.

Baggrunden for forslaget er, at udlændinge, der opholder sig her i landet, og som har fået deres opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7, 8, 9 b eller 9 c, hvor denne var meddelt efter en ansøgning om opholdstilladelse efter §§ 7 eller 9 e, nægtet forlænget eller inddraget efter § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1, og udlændinge, hvis opholdstilladelse efter § 9 eller § 9 c, stk. 1, som følge af en familiemæssig tilknytning til en person omfattet af hjemrejselovens § 8, stk. 2, nr. 2, er nægtet forlænget eller inddraget efter udlændingelovens § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1, efter de nugældende regler ikke kan ydes hjemrejsestøtte, hvis de i kraft af deres statsborgerskab er visumfrie. Det samme gælder for udlændinge, der har haft opholdstilladelse i mindst 5 år, og som har fået deres opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 eller § 9 c, stk. 1, som følge af en familiemæssig tilknytning til en person, der ikke er omfattet af nr. 2 eller udlændingelovens §§ 9 m eller 9 n, og hvis opholdstilladelse er inddraget eller nægtet forlænget efter udlændingelovens § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1.

Dette har imidlertid ikke været hensigten, da disse udlændinge, fortsat bør nyde samme adgang til støtte, som de havde efter repatrieringsloven (jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 203 som fremsat, side 47 og 131). Det vil dog efter forslaget være en forudsætning, at disse udlændinge opfylder de øvrige betingelser for at kunne ydes hjemrejsestøtte.

2.4. Konstatning af manglende grundlag for erhvervelse af statsborgerskab

2.4.1. Gældende ret

Efter grundlovens § 44, stk. 1, kan ingen udlænding få dansk statsborgerskab uden ved lov (naturalisation). Bestemmelsen indebærer et delegationsforbud, og det kan således ikke overlades til administrative myndigheder eller domstolene at træffe afgørelse om tildeling af dansk statsborgerskab til udenlandske statsborgere og statsløse personer.

Grundlovens § 44, stk. 1, er dog ikke til hinder for, at der ved lov fastsættes bestemmelser om, at dansk statsborgerskab automatisk opnås, når visse faste kendsgerninger er til stede. Således er der f.eks. i den gældende indfødsretslov fastsat regler om, i hvilke tilfælde dansk statsborgerskab erhverves ved fødslen, jf. § 1, ved forældrenes efterfølgende indgåelse af ægteskab, jf. § 2, og ved adoption, jf. § 2 A.

Hovedreglen om erhvervelse af dansk statsborgerskab ved fødslen fremgår af indfødsretslovens § 1, stk. 1, hvorefter

et barn erhverver dansk statsborgerskab ved fødslen, hvis faderen, moderen eller medmoderen er dansk. Det fremgår endvidere af indfødsretslovens § 1, stk. 3, at et hittebarn, som bliver fundet her i riget, anses, indtil andet oplyses, som havende dansk indfødsret.

Det fremgår af indfødsretslovens § 1, stk. 2, at et barn født i et område omfattet af straffelovens § 114 j, stk. 3, ikke erhverver dansk statsborgerskab ved fødslen efter en forælder, hvis denne forælder uden tilladelse, og uden at indrejsen eller opholdet er led i udøvelse af dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv, er indrejst eller opholder sig i området, medmindre barnet derved bliver statsløst.

Det fremgår af indfødsretslovens § 2, at har et barn, som er født inden den 1. juli 2014, af en dansk far og en udenlandsk mor ikke erhvervet dansk indfødsret ved fødslen, erhverver barnet dansk indfødsret ved forældrenes indgåelse af ægteskab. Det er en forudsætning, at barnet på tidspunktet for ægteskabets indgåelse er ugift og under 18 år.

Det fremgår af indfødsretslovens § 2 A, stk. 1, at et udenlandsk barn under 12 år, der er adopteret ved en dansk adoptionsbevilling, bliver dansk statsborger ved adoptionen, hvis barnet adopteres af et ægtepar eller et samlevende par, hvor mindst én af ægtefællerne eller en af de samlevende er dansk statsborger, eller af en enlig dansk statsborger. Det fremgår af indfødsretslovens § 2 A, stk. 3, at stk. 1 og 2, finder tilsvarende anvendelse i tilfælde, hvor barnet er adopteret ved en udenlandsk afgørelse, der anerkendes i medfør af adoptionslovens § 28, stk. 2.

Det følger af indfødsretslovens § 2 B, at et ægteskab, der er indgået af en person, som i forvejen er gift, ikke har retsvirkninger efter indfødsretsloven, så længe begge ægteskaber består.

Modsnævningsvist følger det af indfødsretslovens §§ 1, 2 og 2 A, at en person ikke erhverver dansk statsborgerskab, hvis et forhold, der efter de nævnte bestemmelser er en betingelse for erhvervelse af dansk statsborgerskab, ikke foreligger. Efter gældende praksis anses en person i overensstemmelse hermed for ikke at have erhvervet dansk statsborgerskab ved fødslen i medfør af indfødsretslovens § 1, stk. 1, hvis det konstateres, at et forhold, der lå til grund for vedkommendes erhvervelse af dansk statsborgerskab, ikke foreligger. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor et barn har erhvervet dansk statsborgerskab ved fødslen efter sin far, men hvor en faderskabssag senere fastslår, at en anden mand, som ikke har dansk statsborgerskab, er retlig far til barnet. Barnet vil i den situation ikke kunne erhverve dansk statsborgerskab ved fødslen efter sin retlige far. I enkelte tilfælde medfører konstateringen af, at barnet ikke har erhvervet dansk statsborgerskab ved fødslen, at barnet derved bliver statsløst eller – hvis den pågældende er myndig på tidspunktet for konstateringen – at en myndig person anses for ikke at have erhvervet dansk statsborgerskab på noget tidspunkt.

Det er udtømmende fastsat i statsborgerretskonventionens artikel 7, i hvilke situationer den nationale lovgivning må indeholde regler om automatisk fortabelse af statsborgerskab eller fortabelse heraf på foranledning af en kontraherende stat. Det følger af statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f, at et barn kan fortabe sit statsborgerskab, når det fastslås i løbet af et barns mindreårighed, at betingelserne for barnets automatiske erhvervelse af det pågældende statsborgerskab ikke længere er opfyldt. Det følger endvidere af statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 3, at statsborgerskabet ikke kan fortabes, hvis den pågældende person derved ville blive statsløs.

Europarådets forklarende rapport til statsborgerretskonventionen indeholder bidrag til den nærmere forståelse af statsborgerretskonventionens artikel 7. Det følger bl.a. af pkt. 58 i den forklarende rapport til statsborgerretskonventionen, at statsborgerretskonventionens artikel 7 ikke omfatter situationer med administrative fejl, hvor situationen efter den nationale lovgivning ikke anses som fortabelse af statsborgerskab.

Det følger af pkt. 73 i den forklarende rapport, at statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f, omfatter situationer, hvor en ændring af et barns civile status medfører, at forholdet, som lå til grund for den pågældendes besiddelse af statsborgerskab, ikke foreligger, herunder i den situation, hvor det konstateres, at barnets far eller mor ikke er barnets retlige far eller mor. Det følger videre af pkt. 73, at den pågældende person ikke må fortabe statsborgerskabet, hvis den pågældende person derved ville blive statsløs. Det følger desuden, at det er overladt til den nationale lovgivning at fastslå, om fortabelsen sker med virkning fra det tidspunkt, hvor det pågældende forhold konstateres, eller om barnet skal stilles som, at erhvervelsen ikke på noget tidspunkt har fundet sted.

Det er børnelovens regler, der er grundlaget for, hvornår en person er retlig forælder til et barn født i Danmark. Endvidere kan forældreskab, der er fastslået i udlandet, anerkendes i Danmark efter børnelovens regler herom. Forældreskab (faderskab, medmoderskab og moderskab) til børn født i udlandet fastslås ofte direkte efter loven i det land, hvor barnet blev født, det vil sige uden at der er truffet afgørelse om faderskabet, medmoderskabet eller moderskabet. Det drejer sig typisk om, at den kvinde, der har født et barn, anses for mor til barnet, og at morens ægtemand anses for far til barnet. Forældreskab, der er etableret på denne måde, anerkendes som udgangspunkt i Danmark.

Efter lov nr. 158 af 6. maj 1980 om anerkendelse af nordiske afgørelser om faderskab og medmoderskab, som ændret ved § 8 i lov nr. 962 af 26. juni 2020, anerkendes afgørelser om faderskab og medmoderskab fra Finland, Island, Norge eller Sverige i Danmark. Sådanne afgørelser anerkendes dog bl.a. ikke, hvis anerkendelsen vil være åbenbart uforenelig med grundlæggende danske retsprincipper (ordre public).

Efter dansk international privatret antages det, at tilsvarende

gælder i forhold til afgørelser om faderskab og medmoderskab, der er truffet uden for de nordiske lande, således at et forældreskab, herunder medmoderskab, som er fastslået i udlandet, anerkendes i Danmark, medmindre anerkendelse af forældreskabet vil stride mod grundlæggende retsprincipper (ordre public).

Et udenlandsk forældreskab, der er blevet etableret i udlandet på grundlag af en surrogataftale, anerkendes ikke i Danmark. Det skyldes, at efter § 30 i børneloven anses den kvinde, der føder et barn, efter dansk ret altid for mor til barnet, også selvom barnet er født i udlandet. Den mand, der er genetisk forælder til barnet, anses dog efter dansk ret for far til barnet. Den tiltænkte forælders forældreskab vil kunne søges etableret ved stedbarnsadoption.

2.4.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det fremgår af indfødsretslovens § 1, stk. 1, at et barn erhverver dansk statsborgerskab ved fødslen, hvis faderen, moderen eller medmoderen er dansk.

Modsætningsvist erhverver et barn ikke dansk statsborgerskab, hvis barnet ikke har en dansk far, mor eller medmor på tidspunktet for barnets fødsel. I overensstemmelse hermed er det den gældende praksis, at en person anses for ikke at have erhvervet dansk statsborgerskab ved fødslen i medfør af indfødsretslovens § 1, stk. 1, hvis det konstateres, at et forhold, der lå til grund for vedkommendes automatiske erhvervelse af dansk statsborgerskab, ikke foreligger. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor et barn anses for at have erhvervet dansk statsborgerskab ved fødslen efter sin retlige far, som er dansk statsborger, og som er blevet anset som barnets retlige far, på baggrund af at vedkommende f.eks. er gift med barnets udenlandske mor, men hvor en faderskabssag senere fastslår, at en anden mand, som ikke har dansk statsborgerskab, er barnets retlige far. Barnet har efter de gældende regler ikke erhvervet dansk statsborgerskab ved fødslen efter sine retlige forældre i henhold til indfødsretslovens § 1, stk. 1, og derfor anses barnet for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dansk statsborgerskab.

Den gældende praksis medfører, at enkelte personer, der er myndige, ligeledes anses for ikke at have erhvervet dansk statsborgerskab på noget tidspunkt, når det konstateres, at et forhold, der lå til grund for vedkommendes erhvervelse af dansk statsborgerskab, ikke foreligger, og at enkelte personer herved bliver statsløse i strid med statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f.

Udlændinge- og Integrationsministeriet er således blevet opmærksom på, at statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f, ikke er implementeret fuldt ud i dansk ret. Med lovforslaget foreslås derfor en implementering af statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f, således at det tydeligt vil fremgå af indfødsretsloven, at et barn anses for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dansk statsborgerskab, når det konstateres, at forholdet, der lå til grund

for barnets erhvervelse af dansk statsborgerskab, ikke foreligger, medmindre barnet derved ville blive statsløst, eller vedkommende er fyldt 18 år.

Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 4, nr. 2, vil indebære, at det hidtil gældende udgangspunkt om, at de pågældende personer anses for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dansk statsborgerskab, bliver kodificeret i indfødsretsloven. Forslaget vil derfor ikke medføre nogen ændring af det hidtil gældende udgangspunkt. Med forslaget vil der dog blive indført en undtagelse til udgangspunktet, således at de personer, der vil blive statsløse ved konstateringen eller er myndige på tidspunktet for konstateringen af, at grundlaget for deres erhvervelse af dansk statsborgerskab ikke foreligger, må anses som havende dansk statsborgerskab.

For så vidt angår de personer, der vil blive omfattet af undtagelsen og således efter den foreslåede bestemmelse fortsat vil skulle anses som havende dansk statsborgerskab, selvom indfødsretslovens forudsætninger for erhvervelse af dansk statsborgerskab formelt ikke længere er til stede, er det ministeriets vurdering, at den foreslåede bestemmelse forudsætter hjemmel til tildelingen af dansk statsborgerskab, idet det følger af grundlovens § 44, stk. 1, at ingen udlænding kan få dansk statsborgerskab uden ved lov.

Det bemærkes, at der med lovforslaget foreslås en bestemmelse, hvori det er fastsat, hvilke kendsgerninger der skal være til stede, såfremt en person må anses som havende dansk statsborgerskab. Myndighederne får således alene til opgave at konstatere, at de pågældende er omfattet af de situationer, hvor de pågældende må anses som værende danske statsborgere. Det er derfor Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at den foreslåede bestemmelse ikke rejser spørgsmål i forhold til grundlovens § 44, stk. 1.

Udlændinge- og Integrationsministeriet foreslår derfor, at den ovennævnte undtagelse om, at personer, der er myndige ved konstateringen, eller som derved ville blive statsløse, anses som havende dansk statsborgerskab, indføres i indfødsretslovens § 1 som et nyt stykke 4. De omfattede personer vil derfor blive tildelt en rettighed, hvori de anses som havende dansk statsborgerskab, selvom det konstateres, at grundlaget for personens erhvervelse af dansk statsborgerskab ikke længere foreligger.

Det foreslås, at bestemmelsen skal gælde for alle automatiske erhvervelser af dansk statsborgerskab efter indfødsretslovens § 1, stk. 1 og 3, § 2 eller § 2 A, stk. 1 og 3.

Det forventes, at ordningens væsentligste anvendelsesområde vil være i situationer, hvor det eksempelvis konstateres, at en mand, som er dansk statsborger, og som f.eks. er gift med et barns udenlandske mor, registreres som barnets retlige far på baggrund af børnelovens regler herom, og hvor barnet herved erhverver dansk statsborgerskab, men hvor det efterfølgende konstateres i en faderskabssag, at en anden mand, som ikke er dansk statsborger, er retlig far til barnet. I

den situation vil det med lovforslaget være udgangspunktet, at barnet anses for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dansk statsborgerskab. Hvis barnet imidlertid vil blive statsløs, eller hvis der er tale om en myndig person, vil den pågældende person dog fortsat skulle anses som havende dansk statsborgerskab efter den foreslåede bestemmelse.

Såfremt en person efter den foreslåede ordning skal anses for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dansk statsborgerskab, skal konstateringen af, at grundlaget for personens erhvervelse af dansk statsborgerskab ikke foreligger, finde sted forud for personens fyldte 18. år, hvilket er i overensstemmelse med statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f.

Det bemærkes, at det inden for rammerne af statsborgerretskonventionen er muligt at indføre en lavere aldersgrænse for, hvornår myndighederne skal anse et barn for at have erhvervet statsborgerskab, hvilket eksempelvis er tilfældet i Finland, hvor konstateringen af, at et faderskab ikke er gyldigt, skal finde sted, inden barnet er fyldt 5 år, såfremt barnet skal anses for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet statsborgerskab. Ministeriet finder imidlertid ikke grundlag for at foreslå en lavere grænse end det fyldte 18. år for, hvornår et barn må anses for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dansk statsborgerskab, da det er denne aldersgrænse, som statsborgerretskonventionen har taget udgangspunkt i.

Det følger af pkt. 73 i den forklarende rapport til statsborgerretskonventionen, at det er overlagt til national lovgivning at fastslå, hvorvidt en person, der er omfattet af udgangspunktet i den foreslåede ordning, skal anses for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet statsborgerskab, eller om der sker fortabelse af statsborgerskab med virkning fra tidspunktet, hvor det konstateres, at grundlaget for besiddelse af statsborgerskab ikke foreligger.

Udlændinge- og Integrationsministeriet foreslår, at de personer, der ikke vil blive statsløse og ikke er myndige ved konstateringen, efter den foreslåede bestemmelse skal anses for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dansk statsborgerskab i overensstemmelse med den hidtidige praksis.

Det er derfor Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at den foreslåede bestemmelse vil udgøre en tilstrækkelig og fyldestgørende implementering af statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f.

Ud over at bringe indfødsretsloven fuldt ud i overensstemmelse med statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f, vil lovforslaget afbøde uhensigtsmæssige virkninger af, at børn, der bliver anset for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dansk statsborgerskab, bliver statsløse, samt at myndige personer, der gennem deres opvækst og voksenalder har opbygget en berettiget forventning om og indrettet sig efter, at de pågældende er danske statsborgere, bliver meddelt, at de alligevel ikke har erhvervet dansk statsborgerskab.

Det foreslås, at ordningen vil skulle gælde for forhold, der konstateres efter Danmarks ratifikation den 24. juli 2002 af Europarådets konvention af 6. november 1997 om statsborgerret.

Det bemærkes, at forslaget tildeler rettigheder og således er begunstigende til den persongruppe, der vil anses for at have dansk statsborgerskab, hvorfor forslaget ikke medfører problemstillinger i forhold til lovgivning med tilbagevirkende kraft.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at et ganske begrænset antal sager vil være omfattet af undtagelsen til den nye bestemmelse. Det bemærkes hertil, at der forud for forslagens ikrafttræden i et begrænset antal sager er truffet afgørelser om, at personer ikke på noget tidspunkt har erhvervet dansk statsborgerskab, selvom de pågældende personer blev statsløse og/eller var myndige på tidspunktet for konstateringen af, at grundlaget for erhvervelse af dansk statsborgerskab ikke forelå, hvilket er i strid med statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f. Disse sager vil blive genoptaget i ministeriet, således at de omfattede personer kan anses som havende dansk statsborgerskab. I sagerne vil det desuden blive vurderet, om der skal ske genrejsning i forhold til øvrige forhold, der er afledt af, at personer er blevet anset for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dansk statsborgerskab.

Lovforslaget har inspiration i § 6 i lov om norsk statsborgerskab, hvori statsborgerretskonventionen artikel 7, stk. 1, litra f, og forbeholdet om statsløshed i stk. 3, er implementeret. Det følger af § 6 i lov om norsk statsborgerskab, at ved afgørelse eller konstatering af, at det forhold, som lå til grund for erhvervelse af statsborgerskab i en række opregnede situationer, ikke foreligger, skal barnet anses for aldrig at have erhvervet norsk statsborgerskab. Det følger videre, at dette dog ikke gælder, hvis barnet derved bliver statsløst, eller hvis afgørelsen eller konstateringen finder sted, efter at vedkommende er fyldt 18 år.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 4, nr. 1 og 2, i lovforslagets specielle bemærkninger.

2.5. Ophævelse af revisionsbestemmelser

2.5.1. Gældende ret

Lov nr. 1191 af 8. juni 2021 om ændring af udlændingeloven og hjemrejseloven (Indførelse af mulighed for overførsel af asylansøgere til asylsagsbehandling og eventuel efterfølgende beskyttelse i tredjelande) indeholder det overordnede lovgivningsmæssige grundlag for, at Danmark efter indgåelse af en overenskomst eller et hertil svarende arrangement med et tredjeland vil kunne overføre udlændinge, der søger om asyl i Danmark, til det pågældende tredjeland med henblik på asylsagsbehandling og eventuel efterfølgende beskyttelse i et tredjeland under overholdelse af Danmarks internationale forpligtelser.

Det fremgår af § 3, stk. 1, i lov nr. 1191 af 8. juni 2021, at

udlændinge- og integrationsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden. Af bemærkningerne til bestemmelsen fremgår bl.a., at det forventes, at loven sættes i kraft, når Danmark har indgået en overenskomst eller et hertil svarende arrangement med et tredjeland, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 226 som fremsat, side 37 (til § 2).

Lov nr. 1191 af 8. juni 2021 er endnu ikke trådt i kraft.

Det fremgår af § 3, stk. 2, i lov nr. 1191 af 8. juni 2021, at udlændinge- og integrationsministeren fremsætter forslag om revision af loven, hvis loven ikke inden udgangen af 2022 er trådt i kraft. Ifølge bemærkningerne indebærer bestemmelsen, at loven skal tages op til fornyet overvejelse, hvis loven ikke er trådt i kraft inden udgangen af 2022, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg B, side 5 (til nr. 23). Bestemmelsen blev indsat under lovforslagets behandling i Folketinget, jf. UUI L 226 endeligt svar på spørgsmål nr. 21.

Som følge af senere lovændringer af betydning for lov nr. 1191 af 8. juni 2021 er der indsat en tilsvarende revisionsbestemmelse i § 16, stk. 8, i lov nr. 452 af 20. april 2022 om ændring af udlændingeloven, straffeloven, lov om aktiv socialpolitik, repatrieringsloven og forskellige andre love (Initiativer til beskyttelse af børn imod vold og negativ social kontrol, indførelse af regler om fleksibel udbetaling af hjælp til repatriering og hjemrejsestøtte m.v.), samt i § 13, stk. 4, i lov nr. 893 af 21. juni 2022 om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v., straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Opfølgning på flerårssaftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025, herunder leje af fængselspladser i udlandet, revision af disciplinærstraffesystemet, udstationering til eget hjem med fodlænke eller udslusningsfængsel m.v.).

2.5.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Denne del af lovforslaget udgør en opfølgning på § 3, stk. 2, i lov nr. 1191 af 8. juni 2021, hvoraf det fremgår, at udlændinge- og integrationsministeren fremsætter forslag om revision af loven, hvis loven ikke inden udgangen af 2022 er trådt i kraft.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har derfor, og i overensstemmelse med bemærkningerne til lovens § 3, stk. 2, taget lov nr. 1191 af 8. juni 2021 op til fornyet overvejelse, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg B, Betænkning, side 5 (til nr. 23).

Danmark har ikke på nuværende tidspunkt indgået en overenskomst eller et hertil svarende arrangement med et tredjeland, hvorfor loven endnu ikke er sat i kraft.

Det er derfor ikke muligt at foretage en revision af virkningen af de enkelte bestemmelser i loven. Derfor foretages i stedet i det følgende en revision af det fortsatte behov for loven som et overordnet lovgivningsmæssigt grundlag for, at Danmark vil kunne overføre asylansøgere, der søger

om asyl i Danmark, til et tredjeland med henblik på asylsagsbehandling og eventuel efterfølgende beskyttelse i et tredjeland under overholdelse af Danmarks internationale forpligtelser.

Regeringen ønsker at engagere sig i alle løsninger, der er mulige, og som overholder internationale konventioner og Danmarks EU-retlige forpligtelser, herunder om der f.eks. kan indgås samarbejder med andre lande inspireret af EU-Tyrkiet-erklæringen af 18. marts 2016, oprettes et modtagecenter uden for Europa eller andet, der tilsvarende bidrager til at løse udfordringerne.

Det er regeringens mål, at et modtagecenter uden for Europa etableres af EU eller i samarbejde med en række andre lande, og at det etableres et sikkert sted, der lever op til Danmarks internationale forpligtelser.

Det er således Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der fortsat er behov for et overordnet lovgivningsmæssigt grundlag for, at Danmark har mulighed for efter indgåelse af en overenskomst eller et hertil svarende arrangement med et tredjeland at overføre udlændinge, der søger om asyl i Danmark, til det pågældende tredjeland med henblik på realitetsbehandling af asylansøgningerne og eventuel efterfølgende beskyttelse under overholdelse af Danmarks internationale forpligtelser. Der lægges derfor op til, at loven bevares med henblik på fortsat at udgøre det overordnede lovgivningsmæssige grundlag.

Det foreslås, at § 3, stk. 2, om at fremsætte forslag om revision, i loven ophæves. Forslaget om ophævelse af denne bestemmelse skyldes, at der med dette lovforslag foretages en revision, og at forpligtelsen i § 3, stk. 2, hermed opfyldes. Ophævelsen betyder, at der fremadrettet ikke længere er et krav om at foretage en revision af loven, samt at loven i øvrigt videreføres i uændret form og vil kunne sættes i kraft på et af udlændinge- og integrationsministeren fastsat tidspunkt.

Som følge af senere lovændringer af betydning for lov nr. 1191 af 8. juni 2021, kræves en tilsvarende ophævelse af § 16, stk. 8, i lov nr. 452 af 20. april 2022 om ændring af udlændingeloven, straffeloven, lov om aktiv socialpolitik, repatrieringsloven og forskellige andre love (Initiativer til beskyttelse af børn imod vold og negativ social kontrol, indførelse af regler om fleksibel udbetaling af hjælp til repatriering og hjemrejsestøtte m.v.), samt af § 13, stk. 4, i lov nr. 893 af 21. juni 2022 om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v., straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Opfølgning på flerårsaftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025, herunder leje af fængselspladser i udlandet, revision af disciplinærstraffesystemet, udstationering til eget hjem med fodlænke eller udslusningsfængsel m.v.).

Det foreslås derfor ligeledes, at § 16, stk. 8, i lov nr. 452 af 20. april 2022 samt § 13, stk. 4, i lov nr. 893 af 21. juni 2022 ophæves.

2.6. Ophævelse af lov om videreførelse af visse rettigheder

der i forbindelse med Det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union uden en aftale

2.6.1. Gældende ret

Den 29. marts 2017 gav Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland (herefter Det Forenede Kongerige) meddelelse til Det Europæiske Råd om dets beslutning om at udtræde af EU i medfør af artikel 50 i Traktaten om Den Europæiske Union. Derefter indledtes udtrædelsesforhandlingerne mellem Det Forenede Kongerige og EU.

Lov nr. 264 af 25. marts 2019 om videreførelse af visse rettigheder i forbindelse med Det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union uden en aftale blev vedtaget med det formål at modvirke de alvorligste konsekvenser af en udtræden uden en aftale for statsborgere i Det Forenede Kongerige og deres familiemedlemmer, der havde opholdsret i Danmark på tidspunktet for Det Forenede Kongeriges udtræden af EU.

Med loven blev der indført en ordning, hvorefter visse rettigheder, herunder opholdsret, som statsborgere i Det Forenede Kongerige hidtil havde nydt efter EU-retten, ville kunne videreføres midlertidigt.

Loven indeholder i § 32, stk. 1, en bemyndigelsesbestemmelse for udlændinge- og integrationsministeren til at fastsætte tidspunktet for lovens ikrafttræden. Bemyndigelsen er ikke udnyttet, og loven er derfor ikke trådt i kraft.

2.6.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Lov nr. 264 af 25. marts 2019 om videreførelse af visse rettigheder i forbindelse med Det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union uden en aftale blev vedtaget med det formål at sikre fortsatte opholdsrettigheder mv. for herboende statsborgere i Det Forenede Kongerige i tilfælde af, at der ikke blev opnået enighed om en udtrædelsesaftale, fordi de pågældende personer i så tilfælde uden loven ville miste deres opholdsgrundlag i Danmark, når EU-reglerne om fri bevægelighed ophørte med at finde anvendelse på dem. Ud over retten til ophold og arbejde skulle loven sikre fortsat ret til en række ydelser og rettigheder, herunder ret til sociale ydelser og uddannelse, der ligeledes ville bortfalde.

Udtrædelsesforhandlingerne mellem Det Forenede Kongerige og EU resulterede i indgåelsen af "Aftale om Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab" (herefter udtrædelsesaftalen). Det Forenede Kongerige udtrådte af EU den 31. januar 2020.

Udtrædelsesaftalen trådte i kraft den 1. februar 2020 og finder anvendelse med virkning fra 1. januar 2021. Aftalen sikrer bl.a., at britiske statsborgere og disses familiemedlemmer, der i medfør af EU-reglerne om fri bevægelighed har taget lovligt ophold eller arbejde i en medlemsstat inden den 31. december 2020, bevarer denne ret i den medlemsstat,

hvori de har taget ophold eller arbejde. Britiske statsborgere, som ikke inden den 31. december 2020 har taget ophold eller arbejde i en medlemsstat i medfør af EU-reglerne, er derimod som det klare udgangspunkt ikke omfattet af udtrædelsesaftalen.

Idet indgåelsen af udtrædelsesaftalen således sikrer fortsatte rettigheder til de pågældende britiske statsborgere og dermed varetager det hensyn, som lov nr. 264 af 25. marts 2019 om videreførelse af visse rettigheder i forbindelse med det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union uden en aftale skulle varetage, forslås det, at loven ophæves.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes samlet set at medføre begrænsede merudgifter for det offentlige, som afholdes inden for de eksisterende økonomiske rammer.

Lovforslagets element om fuld anvendelse af Schengenreglerne i Kroatien (§ 1, nr. 1) forventes ikke at medføre væsentlige økonomiske konsekvenser for det offentlige. Eventuelle merudgifter afholdes inden for de eksisterende økonomiske rammer. Lovforslaget forventes at medføre marginale implementeringskonsekvenser for det offentlige, herunder i form af ændringer ift. grænsekontrol som følge af Kroatiens fulde optag i Schengensamarbejdet.

Lovforslagets element om hjælp til hjemrejse (2.2) og hjemrejsestøtte (2.3) vurderes at medføre begrænsede økonomiske konsekvenser på Udlændinge- og Integrationsministeriets område. Merudgifterne afholdes inden for Udlændinge- og Integrationsministeriets eksisterende ramme. Elementerne vurderes ikke at medføre implementeringsmæssige konsekvenser for det offentlige.

Lovforslagets øvrige elementer om varigheden af frihedsberøvelse med henblik på udsendelse af unionsborgere (2.1), implementering af statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f, i indfødsretsloven (2.4), revision af loven om indførelse af mulighed for overførsel af asylansøgere til asylsagsbehandling og eventuel efterfølgende beskyttelse i tredjelande (2.5) og ophævelse af Brexit-borgerloven (2.6) vurderes ikke at medføre økonomiske og implementeringsmæssige konsekvenser for det offentlige.

Lovforslaget vurderes at følge principperne for digitaliseringsklar lovgivning.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget vurderes ikke at medføre økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Dele af lovforslaget har til formål at gennemføre EU-retsakter i dansk ret. Med lovforslaget ændres udlændingelovens § 2 a, stk. 2, 2. og 3. pkt., som følge af Kroatiens fulde optag i Schengensamarbejdet. Ændringen har til formål at gennemføre Rådets afgørelse (EU) 2022/2451 af 8. december 2022 om den fulde anvendelse af Schengenreglerne i Republikken Kroatien i dansk ret.

Lovforslaget indeholder endvidere en ændring af reglerne om frihedsberøvelse af unionsborgere og deres familiemedlemmer med henblik på udsendelse. Ændringen skyldes, at EU-Domstolen i dom af 22. juni 2021, C-718/19, *Ordre des barreaux francophones et germanophone m.fl.*, har fastslået, at EU-reglerne om fri bevægelighed er til hinder for, at der med henblik på udsendelse af unionsborgere og deres familiemedlemmer sker frihedsberøvelse af en varighed, der er identisk med den, der finder anvendelse på udlændinge fra tredjelande, da udsendelse af unionsborgere og deres familiemedlemmer vurderes mere ukompliceret end udsendelse af udlændinge fra tredjelande. Den foreslåede ændring indebærer, at der fremover bliver sondret mellem unionsborgere, herunder familiemedlemmer til unionsborgere, og udlændinge fra tredjelande i overensstemmelse med EU-Domstolens dom.

Med lovforslagets pkt. 2.4 foreslås det at indføre en bestemmelse i indfødsretslovens § 1, stk. 4, således at et barn anses for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dansk statsborgerskab, hvis det konstateres, at det forhold, der lå til grund for barnets erhvervelse af dansk statsborgerskab efter indfødsretslovens § 1, stk. 1 og 3, § 2 eller § 2 A, stk. 1 og 3, ikke foreligger. Efter den foreslåede bestemmelse i indfødsretslovens § 1, stk. 4, 2. pkt., er det nævnte udgangspunkt dog indskrænket, således at det ikke vil gælde, hvis den nævnte konstatering først sker, når den pågældende ikke længere er mindreårig, eller hvis barnet derved ville blive statsløst. I de sidstnævnte tilfælde må den pågældende anses som havende dansk statsborgerskab i overensstemmelse med statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f, og konventionens artikel 7, stk. 3.

I den forbindelse gøres opmærksom på, at EU-Domstolen den 12. marts 2019 har afsagt en dom vedrørende nederlandske regler om fortabelse af statsborgerskab (EU-Domstolens dom i sag C-221/17, *Tjebbes*).

Det følger blandt andet af dommen, at hvor fortabelse af dansk statsborgerskab samtidig medfører fortabelse af vedkommendes unionsborgerskab, skal der foretages en vurdering af, om fortabelsen er i overensstemmelse med EU-ret-

ten. Det følger videre, at det skal indgå i denne vurdering, om fortabelsen af statsborgerskabet har følger, som på en uforholdsmæssig måde – i forhold til det mål, som lovgivningen forfølger – påvirker den normale udvikling af vedkommendes arbejds- og familieliv i forhold til EU-retten. I forbindelse med denne prøvelse af forholdsmæssigheden påhviler det myndighederne og i givet fald retterne navnlig at sikre, at fortabelsen er i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder, der er fastsat i Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder (chartret), herunder særligt retten til privatliv og familieliv, som er fastsat i artikel 7 i chartret.

Det anføres i den forbindelse i dommen, at der i en sådan vurdering skal tages højde for den berørte persons tilknytning til øvrige EU-lande, f.eks. om den berørte person efter sin fortabelse af unionsborgerskabet udsættes for vanskeligheder ved at opretholde en familie- eller beskæftigelsesmæssig tilknytning i et (eller flere) medlemsland(e), der allerede er opbygget under unionsborgerens udøvelse af retten til fri bevægelighed i EU. Hypotetiske eller eventuelle fremtidige ønsker om at opbygge familie- eller beskæftigelsesmæssig tilknytning til én eller flere medlemsstater er ikke relevante ved denne vurdering.

Denne rettighed skal sammenholdes med forpligtelsen til at tage hensyn til barnets tarv, som fremgår af chartrets artikel 24, stk. 2, jf. herved pkt. 2.3.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 83 af 12. december 2019, jf. Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 83 som fremsat, side 11-12.

Det er dog Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at den foreslåede ordning ikke berøres af EU-retten, idet de pågældende personer ikke på noget tidspunkt har erhvervet dansk statsborgerskab, og derfor er det ministeriets vurdering, at unionsborgerskabet ikke fortabes. Dette understøttes af, at den forklarende rapport til statsborgerretskonventionen overlader det til den nationale lovgivning at fastlægge, hvorvidt en person fortaber statsborgerskabet ved konstatering af, at grundlaget for erhvervelse af statsborgerskabet ikke foreligger, eller om personen skal anses for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet statsborgerskabet. Når en person anses for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dansk statsborgerskab, er det således ministeriets vurdering, at der ikke vil skulle foretages en prøvelse af proportionaliteten i forhold til EU-retten. Det bemærkes hertil, at EU-Domstolen gentagne gange har fastslået, at det tilkommer medlemsstaterne i overensstemmelse med folkeretten at fastlægge betingelserne for erhvervelse og fortabelse af statsborgerskab, jf. hertil bl.a. EU-Domstolens dom af 12. marts 2019 i sag C-221/17, Tjebbes, præmis 30.

Det bemærkes dog, at det ikke er endeligt afklaret ved EU-Domstolen, om spørgsmålet om, hvorvidt konstateringer af, at en person, der har indrettet sig efter en forventning om, at vedkommende var unionsborger, ikke har erhvervet statsborgerskab i en medlemsstat og dermed ikke har erhvervet unionsborgerskab, er omfattet af EU-retten.

9. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 1. februar 2023 til den 1. marts 2023 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Aalborg Lufthavn, Aarhus Erhverv/International Community, Aarhus Lufthavn, Advokatrådet (Advokatsamfundet), Amnesty Nu, Asylret, BARID – Board of Airline, Representatives in Denmark, Bedsteforældre for Asyl, Billund Lufthavn, Brancheforeningen Dansk Luftfart (BDL) (under DI), By og Havn (Københavns Havn), Børne- og Kulturchefforeningen, Centralorganisationernes Fællesudvalg CFU, Danes Worldwide, Danish Biometrics, Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Rejsebureau, Danner, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Erhverv, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Missionsråd, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Tyrkisk Islamisk Stiftelse, Danske Advokater, Danske Havne, Danske Kirkers råd, Danske Rederier, Dataetisk Råd, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Den Danske Europabevægelse, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Den Katolske Kirke i Danmark, Denmark Copenhagen Mission Office (Jesus Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige), Det Centrale Handicapråd, Det Nationale Integrationsråd (tidligere Rådet for Etniske Minoriteter), DFUNK – Dansk Flygtningehjælp Ungdom, Dansk Industri (DI), DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Erhvervsflyvningens Sammenslutning – Danish Aviation Association (ES-DAA), Erhvervsministeriet, Erhvervsstyrelsen, Esbjerg Lufthavn, Finans Danmark, Finansministeriet, Finansrådet, Flygtningenævnet, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Folketingets Ombudsmand, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, FrikirkeNet, Færøernes landsstyre, GLS-A, Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre), HK/Danmark, Indvandrermedicinsk klinik (Odense Universitetshospital), Indvandreradgivningen, Institut for Menneskerettigheder, International Community/Erhverv Aarhus, International Organization for Migration (IOM), Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige, Journalistforbundet, Justitsministeriet, Kirkernes Integrationstjeneste, KL – Kommunernes Landsforening, Knud Vilby (på vegne af Fredsfonden), Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed (Kvindefredsligaen), København Malmö Havn, Københavns Lufthavn (CPH), Landsforeningen Adoption & Samfund, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsorganisation af kvindekrisecentre (LOKK), Mellemfolkeligt Samvirke, Odense Lufthavn, Parliamentary Assembly of the Organization for Security and Cooperation in Europe, Plums Fond for fred, økologi og bæredygtighed (Tidl. Fredsfonden), Politiforbundet i Danmark, PRO-Vest, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Reden Stop Kvindehandel, Refugees Welcome, Retspolitisk Forening, Retslægerådet, Rigsdadvokaten, Rigspolitiet, Røde Kors, Samarbejdsgruppen om Børnekonventionen, Samtlige byretter, SOS Racisme, Sønderborg Lufthavn, Transportministeriet, Udbetaling Danmark, Udenrigsministeriet, Udlændingenævnet, UNHCR (Regional Re-

presentation for Northern Europe), Work-live stay southern

Denmark, Ældresagen, Ægteskab uden grænser, 3F og 3F Privat Service, Hotel og Restauration (3F PSHR).

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget forventes samlet set at medføre begrænsede merudgifter for det offentlige, som afholdes inden for de eksisterende økonomiske rammer.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget forventes at medføre begrænsede implementeringskonsekvenser i form af ændringer ift. grænsekontrol som følge af Kroatiens fulde optag i Schengensamarbejdet.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klima- og miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	<p>Med lovforslaget ændres udlændingelovens § 2 a, stk. 2, 2. og 3. pkt., som følge af Kroatiens fulde optag i Schengensamarbejdet. Ændringen har til formål at gennemføre Rådets afgørelse (EU) 2022/2451 af 8. december 2022 om den fulde anvendelse af Schengenreglerne i Republikken Kroatien i dansk ret.</p> <p>Lovforslaget indeholder endvidere en ændring af reglerne om frihedsberøvelse af unionsborgere og deres familiemedlemmer med henblik på udsendelse. Ændringen skyldes, at EU-Domstolen i dom af 22. juni 2021, C-718/19, Ordre des barreaux francophones et germanophone m.fl., har fastslået, at EU-reglerne om fri bevægelighed er til hinder for, at der med henblik på udsendelse af unionsborgere og deres familiemedlemmer sker frihedsberøvelse af en varighed, der er identisk med den, der finder anvendelse på udlændinge fra tredjelande, da udsendelse af unionsborgere og deres familiemedlemmer vurderes mere ukompliceret end udsendelse af udlændinge fra tredjelande. Den foreslåede ændring indebærer, at der fremover bliver sondret mellem unionsborgere, herunder familiemedlemmer til unionsborgere, og udlændinge fra tredjelande.</p>	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter udlændingelovens § 2 a, stk. 2, forstås ved et Schengenland i denne lov et land, der er tilsluttet Schengenkonventionen. Bulgarien, Cypern, Kroatien og Rumænien anses dog ikke for Schengenlande i forhold til § 2 b, stk. 1-3, §§ 3, 4 og 4 b, § 19, stk. 5, kapitel 4 a, § 28, stk. 1, nr. 6, § 38, stk. 1-3, § 39, stk. 3, 2. pkt., § 58 f og § 59, stk. 1, nr. 1. Cypern og Kroatien anses endvidere ikke for Schengenlande i forhold til § 10, stk. 2, nr. 4, § 19, stk. 4, § 58 g og § 58 h.

Det foreslås, at i § 2 a, stk. 2, 2. pkt., ændres »Bulgarien, Cypern, Kroatien og Rumænien« til: »Bulgarien, Cypern og Rumænien« og i 3. pkt., ændres »Cypern og Kroatien« til: »Cypern«.

Baggrunden for ændringen er, at Kroatien og EU-medlemsstaterne i 2011 indgik en traktat om Kroatiens tiltrædelse i Den Europæiske Union, hvoraf det fremgår, at de bestemmelser i Schengenreglerne, der hænger direkte sammen med afskaffelsen af personkontrol ved de indre grænser, ikke finder anvendelse ved tiltrædelsen, men først når Rådet har truffet afgørelse herom, efter at det er blevet sikret, at de nødvendige betingelser for gennemførelse af alle de pågældende regler er opfyldt. Der er siden 2011 løbende sket opfølgning på disse betingelser.

På EU-ministerrådsmøde den 8. december 2022 blev det i Rådets afgørelse (EU) 2022/2451 (EU-Tidende 2022, nr. L 320 af 14. december 2022, s. 41-46) vedtaget, at Kroatien kunne påbegynde fuld anvendelse af Schengenreglerne.

Med vedtagelsen af rådsafgørelsen ophævedes den indre grænsekontrol på grænser fra Kroatien og til de lande, der anvender Schengenreglerne fuldt ud fra den 1. januar 2023 for sø- og landegrænser og fra den 26. marts 2023 for luftgrænser. Vedtagelsen betyder endvidere, at resterende bestemmelser i Schengenreglerne vedrørende Schengeninformationssystemet (SIS) bringes i anvendelse for Kroatien fra den 1. januar 2023.

Kroatien vil derudover kunne udstede visum med gyldighed for hele Schengenområdet i overensstemmelse med reglerne i visumkodeks, ligesom anmeldte opholdstilladelser vil være dokumenter, der giver tredjelandstatsborgere ret til indrejse uden visum.

Kroatien bliver med andre ord for så vidt angår grænser, visum og Schengeninformationssystemet (SIS) et Schengenland i udlændingelovens forstand.

Den foreslåede ændring vil medføre, at det alene vil være

Bulgarien, Cypern og Rumænien, som i forhold til § 2 b, stk. 1-3, §§ 3, 4 og 4 b, § 19, stk. 5, kapitel 4 a, § 28, stk. 1, nr. 6, § 38, stk. 1-3, § 39, stk. 3, 2. pkt., § 58 f og § 59, stk. 1, nr. 1, ikke anses som Schengenlande. Ændringen vil endvidere medføre, at det alene vil være Cypern, som i forhold til bestemmelser i udlændingeloven, der vedrører SIS-samarbejdet, ikke anses som Schengenland.

De foreslåede ændringer udspringer således af rådsafgørelsen.

Til nr. 2

Det fremgår af udlændingelovens § 37, stk. 8, at frihedsberøvelse med henblik på udsendelse efter § 36 og hjemrejselovens § 16 ikke må finde sted i et tidsrum, der overstiger 6 måneder. Retten kan dog forlænge dette tidsrum i op til yderligere 12 måneder, hvis der foreligger særlige omstændigheder, såfremt udsendelsesproceduren uanset alle rimelige bestræbelser kan forventes at tage længere tid som følge af udlændingens manglende medvirken til udsendelsen eller forsinkelser i forbindelse med fremskaffelse af nødvendig rejselegitimation og indrejsetilladelse. Frihedsberøvelsen skal være af så kort varighed som muligt og må kun opretholdes, så længe udsendelsen er under forberedelse og gennemføres med omhu.

Bestemmelsen implementerer artikel 15, stk. 5 og 6, i direktiv 2008/115/EF om fælles standarder og procedurer i medlemsstaterne for tilbagesendelse af tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold.

EU-Domstolen har ved dom af 22. juni 2021, *Ordre des barreaux francophones et germanophone m.fl.*, fastslået, at EU-retten er til hinder for national lovgivning, hvorefter det maksimale tidsrum unionsborgere og deres familiemedlemmer kan frihedsberøves, er af tilsvarende varighed som frihedsberøvelse af udlændinge fra tredjelandslande, der ikke har efterkommet en afgørelse om tilbagesendelse efter udsendelsesdirektivet.

Det foreslås, at udlændingelovens § 37, stk. 8, 1. pkt., ændres fra 6 måneder til 3 måneder for udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne, og 6 måneder for andre udlændinge således, at frihedsberøvelse med henblik på udsendelse efter udlændingelovens § 36 og hjemrejselovens § 16 ikke må finde sted i et tidsrum, der for unionsborgere og deres familiemedlemmer overstiger 3 måneder.

Den foreslåede ændring indebærer, at frihedsberøvelse med henblik på udsendelse efter udlændingelovens § 36 og hjemrejselovens § 16 ikke må finde sted i en periode, der for unionsborgere og deres familiemedlemmer overstiger 3 måneder. Muligheden for frihedsberøvelse af unionsborgere og deres familiemedlemmer halveres fra 6 måneder til 3 måneder. Lovforslaget påvirker således ikke grænsen for, hvor lang tid frihedsberøvelse af andre udlændinge med

henblik på udsendelse kan vare. Lovforslaget medfører, at der tydeligt sondres mellem unionsborgere, herunder familiemedlemmer til unionsborgere, og andre udlændinge med henblik på varigheden af en frihedsberøvelse i udsendelsesøjemed. Bestemmelsen vil som følge af ændringen blive bragt i overensstemmelse med EU-retten. For andre udlændinge videreføres den oprindelige retsstilling.

På baggrund af EU-Domstolens dom af 30. november 2009 i den præjudicielle sag, nr. C-357/09, Kadzoev, skal der ved beregningen af frihedsberøvelsens udstrækning efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 37, stk. 8, indgå en eventuel frihedsberøvelsesperiode, der er påbegyndt inden bestemmelsens ikrafttræden, når frihedsberøvelsen er sket med henblik på udsendelse.

Endvidere skal der ved beregningen af frihedsberøvelsens udstrækning ikke tages hensyn til perioder, hvor andre udlændinge end unionsborgere og deres familiemedlemmer har været frihedsberøvet på et andet grundlag end udsendelse.

Hvis andre udlændinge end unionsborgere og deres familiemedlemmer, der er frihedsberøvet med henblik på udsendelse, søger om asyl, og det vurderes, at pågældende bør frihedsberøves under asylsagens behandling, bør frihedsberøvelsesgrundlaget derfor ændres i overensstemmelse hermed. Hvis dette ikke sker, vil frihedsberøvelsesperioden under asylsagsbehandlingen indgå ved beregningen af den maximale udstrækning af frihedsberøvelsen efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 37, stk. 8, og herved forkorte den tid, som den pågældende kan være frihedsberøvet med henblik på udsendelse.

Til nr. 3

Det fremgår af udlændingelovens § 37, stk. 8, at frihedsberøvelse med henblik på udsendelse efter § 36 og hjemrejselovens § 16 ikke må finde sted i et tidsrum, der overstiger 6 måneder. Retten kan dog forlænge dette tidsrum i op til yderligere 12 måneder, hvis der foreligger særlige omstændigheder, såfremt udsendelsesproceduren uanset alle rimelige bestræbelser kan forventes at tage længere tid som følge af udlændingens manglende medvirken til udsendelsen eller forsinkelser i forbindelse med fremskaffelse af nødvendig rejselegitimation og indrejsetilladelse. Frihedsberøvelsen skal være af så kort varighed som muligt og må kun opretholdes, så længe udsendelsen er under forberedelse og gennemføres med omhu.

Bestemmelsen implementerer artikel 15, stk. 5 og 6, i direktiv 2008/115/EF om fælles standarder og procedurer i medlemsstaterne for tilbagesendelse af tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold.

EU-Domstolen har ved dom af 22. juni 2021, Ordre des barreaux francophones et germanophone m.fl., fastslået, at EU-retten er til hinder for national lovgivning, hvorefter det maksimale tidsrum unionsborgere og deres familiemedlemmer kan frihedsberøves, er af tilsvarende varighed som frihedsberøvelse af udlændinge fra tredjelande, der ikke har

efterkommet en afgørelse om tilbagesendelse efter udsendelsesdirektivet.

Det foreslås, at udlændingelovens § 37, stk. 8, 2. pkt., ændres fra 12 måneder til 6 måneder for udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne, og 12 måneder for andre udlændinge.

Den foreslåede ændring indebærer, at retten, med henblik på udsendelse, kan forlænge det tidsrum en unionsborger, eller en unionsborgers familiemedlem, kan frihedsberøves i op til yderligere 6 måneder. Rettens mulighed for forlængelse af en frihedsberøvelse er således halveret fra 12 måneder til 6 måneder med hensyn til unionsborgere og deres familiemedlemmer. Muligheden for forlængelse af en frihedsberøvelse af andre udlændinge i forbindelse med udsendelse påvirkes således ikke. Lovforslaget medfører, at der tydeligt sondres mellem unionsborgere, herunder familiemedlemmer til unionsborgere, og andre udlændinge med henblik på varigheden af en frihedsberøvelse i udsendelsesøjemed. Bestemmelsen vil som følge af ændringen bringes i overensstemmelse med EU-retten.

For andre udlændinge videreføres den oprindelige retsstilling.

På baggrund af EU-Domstolens dom af 30. november 2009 i den præjudicielle sag, nr. C-357/09, Kadzoev, skal der ved beregningen af frihedsberøvelsens udstrækning efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 37, stk. 8, indgå en eventuel frihedsberøvelsesperiode, der er påbegyndt inden bestemmelsens ikrafttræden, når frihedsberøvelsen er sket med henblik på udsendelse.

Endvidere skal der ved beregningen af frihedsberøvelsens udstrækning ikke tages hensyn til perioder, hvor andre udlændinge end unionsborgere og deres familiemedlemmer har været frihedsberøvet på et andet grundlag end udsendelse.

Hvis andre udlændinge end unionsborgere og deres familiemedlemmer, der er frihedsberøvet med henblik på udsendelse, søger om asyl, og det vurderes, at pågældende bør frihedsberøves under asylsagens behandling, bør frihedsberøvelsesgrundlaget derfor ændres i overensstemmelse hermed. Hvis dette ikke sker, vil frihedsberøvelsesperioden under asylsagsbehandlingen indgå ved beregningen af den maximale udstrækning af frihedsberøvelsen efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 37, stk. 8, og herved forkorte den tid, som den pågældende kan være frihedsberøvet med henblik på udsendelse.

Til nr. 4

Det fremgår af udlændingelovens § 37, stk. 9, 3. pkt., at fra det tidspunkt, hvor en anden medlemsstat har accepteret overtagelse eller tilbagetagelse, eller hvor en klage ikke længere har opsættende virkning, må frihedsberøvelse ikke finde sted i et tidsrum, der overstiger 6 uger.

Det foreslås, at der i udlændingelovens § 37, stk. 9, 3. pkt., indsættes en henvisning til hjemrejselovens § 16, stk. 5.

Baggrunden for ændringen er, at der i forbindelse med vedtagelsen af hjemrejseloven ved en fejl ikke er blevet indsat henvisning til hjemrejselovens § 16, stk. 5, i udlændingelovens § 37, stk. 9, 3. pkt. Begrænsningen på 6 uger for frihedsberøvelse i udlændingelovens § 37, stk. 9, 3. pkt., gælder fra det tidspunkt, hvor en anden medlemsstat har accepteret overtagelse eller tilbagetagelse, eller hvor en klage ikke længere har opsættende virkning. Sådant frihedsberøvelse er alene omfattet af hjemrejseloven. Imidlertid finder bestemmelsen i udlændingelovens § 37, stk. 9, 3. pkt., efter en almindelig sproglig forståelse kun anvendelse for frihedsberøvelse, der foretages efter udlændingeloven, jf. henvisningen til dennes § 36, stk. 1, 1. pkt., i § 37, stk. 9, 1. pkt. Frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36, stk. 1, 1. pkt., foretages dog kun, mens udlændingens sag fortsat er under behandling.

Det har ikke nogen materiel betydning i praksis, at der ikke er henvist til hjemrejselovens § 16, stk. 5, i udlændingelovens § 37, stk. 9, 3. pkt., herunder da det følger direkte af Dublinforordningens artikel 28, stk. 3, 3. og 4. afsnit, at frihedsberøvelse ikke må overstige en periode på 6 uger fra tidspunktet for accepten af en anden medlemsstats anmodning om at overtage eller tilbagetage den pågældende person, eller fra det tidspunkt, hvor klagen eller indbringelsen for en domstol ikke længere har opsættende virkning. Det bemærkes i den forbindelse, at Hjemrejsestyrelsen i praksis har administreret efter reglerne i Dublinforordningen.

Den foreslåede ændring indebærer, at det kommer til at fremgå udtrykkeligt, at tidsbegrænsningen på 6 uger efter udlændingelovens § 37, stk. 9, 3. pkt., gælder for de frihedsberøvelser, der foretages efter hjemrejselovens § 16, stk. 5.

Til nr. 5

Det fremgår af udlændingelovens § 37, stk. 9, 4. pkt., at frihedsberøvelsen skal være af så kort varighed som muligt og kun må opretholdes, så længe afvisningen eller overførslen er under forberedelse og gennemføres med omhu.

Det foreslås, at der i udlændingelovens § 37, stk. 9, 4. pkt., indsættes en henvisning til udlændingelovens § 36, stk. 1, 1. pkt., og hjemrejselovens § 16, stk. 5.

Den foreslåede ændring er en følge af den foreslåede § 1, nr. 4, som indsætter henvisning til bestemmelsen i hjemrejselovens § 16, stk. 5, i udlændingelovens § 37, stk. 9, 3. pkt.

Ændringen vil indebære, at det kommer til at fremgå udtrykkeligt af bestemmelsen i § 37, stk. 9, 4. pkt., at den finder anvendelse for frihedsberøvelse, der foretages efter både udlændingelovens § 36, stk. 1, 1. pkt., og hjemrejselovens § 16, stk. 5.

Til nr. 6

Det følger af udlændingelovens § 48, stk. 3, at afgørelser efter § 40, stk. 9 og 10, træffes af vedkommende politidirektør. Afgørelser om at dokumenter eller genstande og aktiver, der kan anvendes til dækning af de i § 42 a, stk. 4, 1. pkt., nævnte udgifter, tages i bevaring, jf. § 40, stk. 10, kan endvidere træffes af Udlændingestyrelsen. De afgørelser, der er nævnt i 1. og 2. pkt. kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren.

Det foreslås at ændre henvisningen i udlændingelovens § 48, stk. 3, 2. pkt., således, at henvisningen til udlændingelovens § 40, stk. 10, ændres til stk. 9.

Ved lov nr. 982 af 26. maj 2021 blev bestemmelsen i den dagældende udlændingelovs § 40, stk. 6, ophævet. Udlændingelovens § 40, stk. 7-12, blev som en konsekvens heraf til stk. 6-11.

Ved en fejl er der i § 48, stk. 3, 2. pkt., der blev nyaffattet ved lov nr. 982 af 26. maj 2021, henvist til § 40, stk. 10. Henvisningen burde rettelig være til § 40, stk. 9.

Det er vurderingen, at fejlen ikke har haft nogen materiel betydning i forhold til retsstillingen.

Forslaget indebærer, at der sker en korrekt henvisning til bestemmelsen i udlændingeloven.

Der er alene tale om en ændring af henvisningen. Der tilsigtes ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Til § 2

Til nr. 1

Udlændingelovens § 43 a, der blev ophævet ved lov nr. 982 af 26. maj 2021 (hjemrejseloven), indeholdt regler om, at der kunne ydes hjælp til en udlændings tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland.

Det fulgte af den tidligere bestemmelse i udlændingelovens § 43 a, stk. 2, at der til en udlænding, der opholder sig her i landet, og som er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2, og er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 7 af Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet, kunne ydes hjælp til tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, hvis udlændingen medvirkede til at udrejse uden ugrundet ophold, jf. dog stk. 3 og 4.

Det fulgte af den tidligere bestemmelse i udlændingelovens § 43 a, stk. 3, at hjælpen ikke kunne ydes til

- 1) udlændinge, der har opholdstilladelse her i landet,
- 2) udlændinge, der er statsborgere i et af de nordiske lande,
- 3) udlændinge, der er statsborgere i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, og
- 4) udlændinge, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Det fulgte derudover af den tidligere bestemmelse i udlæn-

dingelovens § 43 a, stk. 4, at hjælpen endvidere ikke kunne ydes til

- 1) udlændinge, som er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 af Udlændingestyrelsen i medfør af § 53 b, stk. 1, og
- 2) udlændinge, der er omfattet af § 10.

Da den tidligere bestemmelse i udlændingelovens § 43 a som nævnt ovenfor blev ophævet ved lov nr. 982 af 26. maj 2021, indeholder lovgivningen i dag ikke regler om hjælp til hjemrejse ved tilbagevendende.

Det fremgår af udlændingelovens § 48 e, stk. 2, at når Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om, at en udlænding, der påberåber sig at være omfattet af § 7, kan opholde sig her i landet under asylsagens behandling, registrerer Udlændingestyrelsen udlændingen som asylansøger.

Det fremgår af hjemrejselovens § 3, stk. 1, at en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, har pligt til at medvirke til sin udrejse, herunder fastlægge sin identitet, tilvejebringe rejsedokumenter og give møde til samtaler med relevante myndigheder, og til at medvirke til sin udrejse i øvrigt.

Det fremgår af hjemrejselovens § 8, stk. 3, at der ikke kan gives hjemrejsестøtte efter stk. 1 til

- 1) udlændinge, der har opholdstilladelse her i landet,
- 2) udlændinge, der er statsborgere i et af de nordiske lande,
- 3) udlændinge, der er statsborgere i et land, der er tilsluttet den Europæiske Union,
- 4) udlændinge, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde,
- 5) udlændinge, der er visumfrie i kraft af deres statsborgerskab, og
- 6) udlændinge, der er statsborgere i et land, hvorfra indrejse med biometriske pas kan ske.

Det fremgår derudover af hjemrejselovens § 8, stk. 4, at der endvidere ikke kan gives hjemrejsестøtte efter stk. 1 til

- 1) udlændinge, der af Udlændingestyrelsen er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 i medfør af udlændingelovens § 53 b, stk. 1,
- 2) udlændinge, hvis ansøgning om opholdstilladelse er afvist efter udlændingelovens § 29 b, fordi udlændingen allerede har opnået beskyttelse i et andet land omfattet af udlændingelovens § 29 a, stk. 1,
- 3) udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25,
- 4) udlændinge, der er udelukket efter udlændingelovens § 10, stk. 1 eller 5,
- 5) udlændinge, der er dømt efter straffelovens kapitel 12 eller 13,
- 6) udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og
- 7) udlændinge, der er udelukket efter § 4, stk. 1, nr. 1 eller 2, i lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v.

Det foreslås, at der som § 7 a, stk. 1, 1. pkt., indsættes en bestemmelse om, at der kan ydes hjælp til hjemrejsen til en udlænding, der er registreret som asylansøger efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, og er meddelt afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 af Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet, og som uden ugrundet ophold medvirker til sin udrejse, jf. § 3, stk. 1.

Forslaget indebærer, at en udlænding, der uden ugrundet ophold medvirker til sin udrejse, vil kunne gives hjælp til hjemrejsen. En udlændings medvirken skal ses i sammenhæng med hjemrejselovens § 3, stk. 1, om medvirken.

Der vil skulle foretages en konkret vurdering af udlændingens handlinger og adfærd med henblik på at træffe en afgørelse om, hvorvidt udlændingen gennem hele sit hjemrejseforløb medvirker til sin udrejse. Der vil ved vurderingen af, om en udlændingen uden ugrundet ophold har medvirket til sin udrejse, f.eks. kunne tages højde for hospitalsindlæggelse eller andre lignende undskyldelige forhold.

En udlænding, der opfylder betingelserne for at kunne ydes hjælp til hjemrejse, vil ikke være udelukket fra at kunne ydes hjemrejsестøtte, hvis udlændingen opfylder betingelserne herfor. Hjælp til hjemrejse vil kunne bruges til f.eks. at leje et værelse ved ankomsten i hjemlandet eller til andre småanskaffelser, der er nødvendige for, at udlændingen vil kunne begynde tilværelsen i sit hjemland eller det tidligere opholdsland.

Det foreslås herudover, at der som § 7 a, stk. 1, 2. pkt., indsættes, at hjælp til hjemrejsen ikke skal ydes til en udlænding omfattet af 1. pkt., hvis udlændingen er omfattet af § 8, stk. 3 og 4.

Det betyder, at de udlændinge, der er omfattet af enten hjemrejselovens § 8, stk. 3 eller 4, der regulerer, hvilke udlændinge der ikke kan modtage hjemrejsестøtte, heller ikke vil kunne modtage hjælp til hjemrejse i medfør af den foreslåede bestemmelse.

Forslaget vil kun gælde for en udlænding, hvis asylsag behandles efter den såkaldte normalprocedure og får afslag på asyl herefter, hvilket også følger af hjemrejselovens § 8, stk. 4.

Det foreslås derudover, at der som § 7 a, stk. 2, indsættes, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om hjælp til hjemrejsen, herunder om betingelser for opnåelse af hjælpen, hjælpen form, den beløbsmæssige størrelse mv.

Der vil med den foreslåede bestemmelse være mulighed for, at der med den fornødne hurtighed administrativt kan foretages ændringer i hjælpen, såfremt der viser sig et konkret behov herfor. Det er endvidere hensigten at fastsætte nærmere regler om hjælpen form og beløbsmæssige størrelse, for på den måde at kunne sikre fleksibilitet i den hjælp, der kan ydes.

De nærmere regler forventes at ville blive fastsat i hjemrejsestøttebekendtgørelsen.

Til nr. 2

Det følger af hjemrejselovens § 8, stk. 3, at der ikke kan gives hjemrejsestøtte efter stk. 1 til 1) udlændinge, der har opholdstilladelse her i landet, 2) udlændinge, der er statsborgere i et af de nordiske lande, 3) udlændinge, der er statsborgere i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, 4) udlændinge, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, 5) udlændinge, der er visumfrie i kraft af deres statsborgerskab, og 6) udlændinge, der er statsborgere i et land, hvorfra indrejse med biometrisk pas kan ske.

Det foreslås, at der i hjemrejselovens § 8, stk. 3, nr. 5, efter »der er« indsættes »omfattet af stk. 2, nr. 1, 5 eller 6, og er«.

Det betyder, at bestemmelsen ændres således, at det alene er udlændinge, der er omfattet af hjemrejselovens § 8, stk. 2, nr. 1, 5 eller 6, og som er visumfrie i kraft af deres statsborgerskab, der som følge heraf ikke kan gives hjemrejsestøtte efter stk. 1.

Det vil samtidig betyde, at udlændinge, der opholder sig her i landet, og som har fået sin opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7, 8, 9 b eller 9 c, hvor denne var meddelt efter en ansøgning om opholdstilladelse efter §§ 7 eller 9 e, nægtet forlænget eller inddraget efter § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1, selvom de i kraft af deres statsborgerskab er visumfrie, efter omstændighederne vil kunne modtage hjemrejsestøtte.

Det betyder endvidere, at udlændinge, hvis opholdstilladelse efter § 9 eller § 9 c, stk. 1, som følge af en familiemæssig tilknytning til en person omfattet af hjemrejselovens § 8, stk. 2, nr. 2, er nægtet forlænget eller inddraget efter udlændingelovens § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1, selvom de i kraft af deres statsborgerskab er visumfrie, efter omstændighederne vil kunne modtage hjemrejsestøtte.

Det betyder derudover, at en udlænding, der har haft opholdstilladelse i mindst 5 år, og som har fået sin opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 eller § 9 c, stk. 1, som følge af en familiemæssig tilknytning til en person, der ikke er omfattet af nr. 2 eller udlændingelovens §§ 9 m eller 9 n, og hvis opholdstilladelse inddrages eller nægtes forlænget efter udlændingelovens § 11, stk. 2, eller § 19, stk. 1, selvom de i kraft af deres statsborgerskab er visumfrie, efter omstændighederne vil kunne modtage hjemrejsestøtte.

Til nr. 3

Det fremgår af hjemrejselovens § 16, stk. 5, at politiet med henblik på at sikre muligheden for afvisning eller overførsel efter reglerne i udlændingelovens kapitel 5 a kan bestemme, at der skal ske frihedsberøvelse, hvis der er en væsentlig risiko for, at den pågældende forsvinder, og de i §§ 11 og

12 nævnte foranstaltninger for at sikre den pågældendes tilstedeværelse eller medvirken ikke er tilstrækkelige.

Det foreslås, at »eller medvirken« udgår af hjemrejselovens § 16, stk. 5.

Den foreslåede ændring vil indebære, at der i overensstemmelse med den hidtidige retstilstand fra før hjemrejselovens vedtagelse alene kan ske frihedsberøvelse efter lovens § 16, stk. 5, hvis de mindre indgribende foranstaltninger, der fremgår af lovens §§ 11 og 12 ikke er tilstrækkelige til at sikre den pågældendes tilstedeværelse.

Baggrunden for den foreslåede ændring er, at anvendelsesområdet for § 16, stk. 5, med vedtagelsen af hjemrejseloven utilsigtet blev udvidet sammenlignet med, hvordan retstilstanden tidligere var i medfør af udlændingeloven inden hjemrejselovens vedtagelse. Således kunne frihedsberøvelse med henblik på at sikre muligheden for bl.a. overførsel efter reglerne i udlændingelovens kapitel 5 a kun foretages, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke var tilstrækkelige til at sikre den pågældendes tilstedeværelse, jf. den dagældende udlændingelovs § 36, stk. 1, 2. pkt., jf. § 34, stk. 1.

Det fremgår af bemærkningerne til hjemrejselovens § 16, stk. 5, at bestemmelsen svarer til den dagældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 1, 2. pkt., jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 203 som fremsat, s. 169 f. Det fremgår endvidere, at der vil være tale om videreførelse af gældende ret.

Det har således ikke været hensigten med vedtagelsen af hjemrejseloven at udvide anvendelsesområdet for bestemmelsen i § 16, stk. 5.

I vurderingen af om en udlænding skal frihedsberøves i medfør af hjemrejselovens § 16, stk. 5, skal det i overensstemmelse med Dublinforordningens artikel 28, stk. 2, jf. artikel 2, litra n, ud fra de objektive kriterier i hjemrejselovens § 16, stk. 6, vurderes, om udlændingen er i væsentlig risiko for at forsvinde. Det er dermed ikke relevant at vurdere, om de i §§ 11 og 12 nævnte foranstaltninger er tilstrækkelige til at sikre den pågældendes medvirken, men alene om de er tilstrækkelige til at sikre den pågældendes tilstedeværelse. Gennemførelse af bl.a. overførsel efter udlændingelovens kapitel 5 a skal ske inden for fristerne i Dublinforordningens artikel 29, stk. 2, da den ansvarlige medlemsstat ellers fritages for sine forpligtelser til at overtage eller tilbagetage den pågældende. Gennemførelsen er ikke betinget af udlændingens medvirken, men kan ske ledsaget med bistand fra politiet og om nødvendigt ved anvendelse af magt. Det bemærkes i øvrigt, at Hjemrejsestyrelsen ikke har anvendt bestemmelsen i § 16, stk. 5, til at frihedsberøve en udlænding med henblik på at sikre dennes medvirken til en overførsel efter udlændingelovens kapitel 5 a.

Til nr. 4

Det fremgår af hjemrejselovens § 3, stk. 1, at en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, har pligt til at

medvirke til sin udrejse, herunder fastlægge sin identitet, tilvejebringe rejsedokumenter og give møde til samtaler med relevante myndigheder, og til at medvirke til sin udrejse i øvrigt.

Det fremgår endvidere af hjemrejselovens § 22, stk. 1, at Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter hjemrejseloven kan påklages til Udlændingenævnet, jf. dog stk. 3, stk. 4, 2. pkt., og stk. 8.

Det fremgår derudover af hjemrejselovens § 22, stk. 3, at Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter §§ 3 og 4, § 5, stk. 3, § 7, § 8, stk. 2, nr. 1 og 6, § 9, stk. 2, 2. pkt., og § 13, stk. 1, 2 og 4, ikke kan påklages.

Det foreslås at ændre hjemrejselovens § 22, stk. 3, ved efter »§ 7« at indsætte »§ 7 a«,

Forslaget betyder, at der ikke vil være adgang til at klage over en afgørelse om hjælp til hjemrejsen ved tilbagevendelsen.

Det svarer til, hvad der gjaldt efter den nu ophævede bestemmelse i udlændingelovens § 43 a, stk. 2, og skal ses i sammenhæng med, at en afgørelse om at medvirke til sin udrejse, som vil være udslagsgivende for, hvorvidt der kan ydes hjælp til hjemrejsen, vil være truffet på baggrund af objektive konstaterbare kriterier, jf. hjemrejselovens § 3, stk. 1.

Til § 3

Til nr. 1

Det fremgår af straffelovens § 124, stk. 1, 1. pkt., at den, der flygter som anholdt eller fængslet, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år. Det gælder efter 2. pkt., dog ikke den, der er varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35 eller er frihedsberøvet efter udlændingelovens § 36.

Det foreslås i straffelovens § 124, stk. 1, 2. pkt., at ændre »udlændingelovens § 35 eller er frihedsberøvet efter udlændingelovens § 36« til »hjemrejselovens § 14 eller er frihedsberøvet efter udlændingelovens § 36 eller hjemrejselovens § 16«.

Der er alene tale om en ændring som følge af, at den tidligere udlændingelovs bestemmelser om varetægtsfængsling og en del af bestemmelserne om frihedsberøvelse er blevet overført til hjemrejseloven. Der tilsigtes således ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen i straffeloven.

Til § 4

Til nr. 1

Hovedreglen om erhvervelse af dansk statsborgerskab ved fødslen fremgår af indfødsretslovens § 1, stk. 1, hvorefter et barn erhverver dansk indfødsret ved fødslen, hvis faderen, moderen eller medmoderen er dansk.

Det fremgår af indfødsretslovens § 1, stk. 2, at et barn født i et område omfattet af straffelovens § 114 j, stk. 3, ikke erhverver dansk statsborgerskab ved fødslen efter en forælder, hvis denne forælder uden tilladelse, og uden at indrejsen eller opholdet er led i udøvelse af dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv, er indrejst eller opholder sig i området, medmindre barnet derved bliver statsløst.

Efter indfødsretslovens § 1, stk. 3, anses et hittebarn, som bliver fundet her i riget, indtil andet oplyses, som havende dansk statsborgerskab.

Det foreslås i § 4, nr. 1, at der i indfødsretslovens § 1, stk. 1, efter »stk. 2« indsættes »og 4«, og i § 1, stk. 3, efter »dansk indfødsret« indsættes », jf. dog stk. 4«.

Med den foreslåede ændring vil der således blive tilføjet en henvisning til stk. 4 som undtagelser til § 1, stk. 1, og § 1, stk. 3, således at et barn vil anses for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dansk statsborgerskab, hvis det konstateres, at et forhold, som lå til grund for et barns erhvervelse af dansk statsborgerskab, ikke foreligger, medmindre barnet derved bliver statsløst, eller hvis konstateringen sker efter, at vedkommende er fyldt 18 år.

Lovforslagets § 4, nr. 1, er en følge af lovforslagets § 4, nr. 2.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 4, nr. 2.

Til nr. 2

Hovedreglen om erhvervelse af dansk statsborgerskab ved fødslen fremgår af indfødsretslovens § 1, stk. 1, hvorefter et barn erhverver dansk statsborgerskab ved fødslen, hvis faderen, moderen eller medmoderen er dansk.

Det fremgår af indfødsretslovens § 1, stk. 2, at et barn født i et område omfattet af straffelovens § 114 j, stk. 3, ikke erhverver dansk statsborgerskab ved fødslen efter en forælder, hvis denne forælder uden tilladelse, og uden at indrejsen eller opholdet er led i udøvelse af dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv, er indrejst eller opholder sig i området, medmindre barnet derved bliver statsløst.

Efter indfødsretslovens § 1, stk. 3, anses et hittebarn, som bliver fundet her i riget, indtil andet oplyses, som havende dansk statsborgerskab.

Et barn erhverver således dansk statsborgerskab ved fødslen, når det er barn af en dansk far, mor eller medmor, jf. indfødsretslovens § 1, stk. 1. Modsætningsvist erhverver et barn, der ikke har en dansk far, mor eller medmor, ikke dansk statsborgerskab ved fødslen. I overensstemmelse hermed er det den gældende praksis, at en person anses for ikke at have erhvervet dansk statsborgerskab ved fødslen i medfør af indfødsretslovens § 1, stk. 1, hvis det konstateres,

at et forhold, der lå til grund for vedkommendes automatiske erhvervelse af dansk statsborgerskab, ikke foreligger.

Det kan f.eks. være tilfældet, hvor et barn har erhvervet dansk statsborgerskab ved fødslen efter sin retlige far, som er dansk statsborger, og som er blevet anset som barnets retlige far, f.eks. på baggrund af at vedkommende er gift med barnets udenlandske mor, men hvor en faderskabssag senere fastslår, at en anden mand, som ikke har dansk statsborgerskab, er barnets retlige far. Barnet har efter de gældende regler ikke erhvervet dansk statsborgerskab ved fødslen efter sine retlige forældre i henhold til indfødsretslovens § 1, stk. 1, og derfor anses barnet for ikke at have erhvervet dansk statsborgerskab på noget tidspunkt.

Det er udtømmende fastsat i artikel 7 i statsborgerretskonventionen, i hvilke situationer den nationale lovgivning må indeholde regler om automatisk fortabelse af statsborgerskab eller fortabelse på foranledning af en kontraherende stat. Det følger af statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f, at et barn kan fortabe sit statsborgerskab automatisk, når det fastslås i løbet af et barns mindreårighed, at betingelserne for barnets automatiske erhvervelse af det pågældende statsborgerskab ikke længere er opfyldt. Det følger endvidere af statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 3, at statsborgerskabet ikke kan fortabes, hvis den pågældende person derved ville blive statsløs.

Europarådets forklarende rapport til statsborgerretskonventionen indeholder bidrag til den nærmere forståelse af statsborgerretskonventionens artikel 7. Det følger af pkt. 73 i den forklarende rapport, at statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f, omfatter situationer, hvor en ændring af et barns civile status medfører, at et forhold, som lå til grund for den pågældendes besiddelse af statsborgerskab, ikke foreligger, herunder i den situation, hvor det konstateres, at den pågældende far eller mor ikke er barnets retlige far eller mor. Det følger videre af pkt. 73, at den pågældende person ikke må fortabe statsborgerskabet, hvis den pågældende person derved ville blive statsløs. Det følger desuden, at det er overlagt til den nationale lovgivning at fastslå, om fortabelsen sker med virkning fra det tidspunkt, hvor det pågældende forhold konstateres, eller om barnet skal stilles som, at erhvervelsen ikke på noget tidspunkt har fundet sted.

Efter statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f, er det alene i de tilfælde, hvor det konstateres i løbet af et barns mindreårighed, at et forhold, der lå til grund for barnets erhvervelse af dansk statsborgerskab, ikke foreligger, at barnet kan fortabe dansk statsborgerskab. Hvis konstateringen først sker, når den pågældende ikke længere er mindreårig, eller hvis barnet derved ville blive statsløs, må den pågældende i henhold til konventionen anses som havende dansk statsborgerskab.

Den ovenfor beskrevne gældende praksis medfører, at enkelte personer, der er myndige, når det konstateres, at et forhold, der lå til grund for vedkommendes erhvervelse, ikke foreligger, anses for ikke at have erhvervet dansk stats-

borgerskab på noget tidspunkt, og at enkelte personer herved bliver statsløse i strid med statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f, og artikel 7, stk. 3.

Det foreslås i § 4, nr. 2, at det indsættes i indfødsretslovens § 1, stk. 4, at konstateres det, at forholdet, som lå til grund for et barns erhvervelse af dansk indfødsret efter indfødsretslovens § 1, stk. 1 eller 3, § 2 eller § 2 A, stk. 1 og 3, ikke længere foreligger, skal barnet anses for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dansk indfødsret, medmindre barnet derved bliver statsløst, eller hvis konstateringen sker efter, at vedkommende er fyldt 18 år.

Udgangspunktet i den foreslåede § 1, stk. 4, i lovforslagets § 4, nr. 2, vil medføre en kodificering af det hidtil gældende udgangspunkt, således at et barn anses for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dansk statsborgerskab, hvis det konstateres, at det forhold, der lå til grund for barnets erhvervelse af dansk statsborgerskab efter indfødsretslovens § 1, stk. 1 eller 3, § 2 eller § 2 A, stk. 1 og 3, ikke foreligger. Efter den foreslåede undtagelse i indfødsretslovens § 1, stk. 4, er det nævnte udgangspunkt dog indskrænket, således at det ikke vil gælde, hvis den nævnte konstatering først sker, når den pågældende ikke længere er mindreårig, eller hvis barnet derved ville blive statsløs, og den pågældende må i denne situation blive anset som havende dansk statsborgerskab i overensstemmelse med statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f, og konventionens artikel 7, stk. 3.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at det vil udgøre en tildeling af statsborgerskab, at de pågældende personer, der enten vil blive statsløse eller er myndige på tidspunktet for førnævnte konstatering, skal anses som værende danske statsborgere, idet de pågældende ikke på andet grundlag har erhvervet dansk statsborgerskab. Tildeling af statsborgerskab kan kun ske ved lov i henhold til grundlovens § 44, stk. 1, hvorfor implementeringen af statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f, og konventionens artikel 7, stk. 3, alene kan udmøntes ved lov og ikke administrativ praksis. Lovforslagets § 4, nr. 1 og 2, har derfor til formål at gennemføre de nødvendige lovgivningsmæssige ændringer i indfødsretsloven som følge af implementeringen af statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f, og konventionens artikel 7, stk. 3.

Det forventes, at ordningens væsentligste anvendelsesområde vil være, når det eksempelvis konstateres, at en mand, som er dansk statsborger, og som f.eks. er gift med et barns udenlandske mor, registreres som barnets retlige far på baggrund af børnelovens regler herom, og hvor barnet derved erhverver dansk statsborgerskab, men hvor det efterfølgende konstateres i en faderskabssag, at en anden mand, som ikke er dansk statsborger, er retlig far til barnet. I den situation vil det med lovforslaget være udgangspunktet, at barnet anses for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dansk statsborgerskab. Hvis barnet imidlertid ville blive statsløs, eller hvis der er tale om en myndig person, vil den pågældende person dog skulle anses som havende dansk statsborgerskab.

Såfremt en person efter den foreslåede ordning vil skulle anses for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dansk statsborgerskab, skal konstateringen af, at grundlaget for personens erhvervelse af dansk statsborgerskab ikke foreligger, finde sted forud for personens fyldte 18. år i overensstemmelse med statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f. Det er således tidspunktet for selve konstateringen, og ikke eksempelvis en senere ajourføring af registre, der vil være afgørende for, om en person kan anses for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dansk statsborgerskab.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at de personer, der efter den foreslåede ordning vil skulle anses som værende danske statsborgere, vil skulle anses for at have erhvervet dansk statsborgerskab fra det tidspunkt, hvor de omfattede personer oprindeligt blev anset for at have erhvervet dansk statsborgerskab. De omfattede personer vil derfor skulle blive anset for at have erhvervet dansk statsborgerskab fra det tidspunkt, hvor den oprindelige erhvervelse fandt sted, dvs. ved fødslen, ved forældrenes indgåelse af ægteskab eller ved adoptionen.

Det følger af pkt. 73 i den forklarende rapport til statsborgerretskonventionen, at statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f, vedrører ændring af børns civilstatus, som medfører, at forudsætningerne for besiddelse af statsborgerskab ikke foreligger. For at være omfattet af ordningen – og dermed efter omstændighederne kunne anses som havende dansk statsborgerskab – er det derfor væsentligt, om man er i besiddelse af statsborgerskab, hvorfor begrebet om besiddelse af statsborgerskab uddybes nedenfor.

Det fremgår af pkt. 58 i den forklarende rapport til statsborgerretskonventionen bl.a., at statsborgerretskonventionens artikel 7 ikke omfatter tilfælde, hvor en administrativ fejl i det pågældende land ikke udgør fortabelse af statsborgerskab. Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at registreringer af eksempelvis faderskab, som efterfølgende viser sig at være fejlagtige, ikke blot kan anses som administrative fejl, når pkt. 73 i den forklarende rapport samtidig fastslår, at ændringer af civilstatus, som medfører, at forudsætningerne for besiddelse af statsborgerskab ikke foreligger, såsom faderskabssager, er omfattet af anvendelsesområdet for statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f.

På baggrund af pkt. 58 i den forklarende rapport er det dog Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at rene administrative fejl, såsom fejlagtig udstedelse af dansk pas, hvor der ikke er fastslået forældreskab, ikke i sig selv er omfattet af statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f. Andre administrative fejl, såsom manglende ajourføring af eksempelvis statsborgerskab i CPR-registret i forbindelse med en faderskabssag, vurderes heller ikke i sig selv at være omfattet af konventionens artikel 7, stk. 1, litra f, da det er tidspunktet for selve konstateringen, der er afgørende for, om en person kan anses for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dansk statsborgerskab, som anført ovenfor.

Det er børnelovens regler, der er grundlaget for, hvornår en person er retlig forælder til et barn. Endvidere kan forældreskab, der er fastslået i udlandet, anerkendes i Danmark efter børnelovens regler herom, jf. nedenfor. På baggrund heraf er det Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at en person efter omstændighederne kan være i besiddelse af dansk statsborgerskab, når der eksempelvis er udstedt en dansk fødselsattest, som dermed fastslår, at personen er barn af en dansk forælder, og som dermed er i besiddelse af dansk statsborgerskab i henhold til indfødsretslovens § 1, stk. 1. Ligeledes er det ministeriets vurdering, at en person kan være i besiddelse af dansk statsborgerskab, når personen er registreret som dansk statsborger i CPR, og de nødvendige forudsætninger for erhvervelse af dansk statsborgerskab samtidig er registreret i CPR, såsom at en dansk statsborger i CPR er registreret som personens retlige forælder.

Forældreskab (faderskab, medmoderskab og moderskab) til børn født i udlandet fastslås ofte direkte efter loven i det land, hvor barnet blev født, det vil sige uden at der er truffet afgørelse om faderskabet, medmoderskabet eller moderskabet. Det drejer sig typisk om, at den kvinde, der har født et barn, anses for mor til barnet, og at morens ægtemand anses for far til barnet. Forældreskab, der er etableret på denne måde, anerkendes som udgangspunkt i Danmark.

Efter lov nr. 158 af 6. maj 1980 om anerkendelse af nordiske afgørelser om faderskab og medmoderskab, som ændret ved § 8 i lov nr. 962 af 26. juni 2020, anerkendes afgørelser om faderskab og medmoderskab fra Finland, Island, Norge eller Sverige i Danmark. Sådanne afgørelser anerkendes dog bl.a. ikke, hvis anerkendelsen vil være åbenbart uforenelig med grundlæggende danske retsprincipper (ordre public).

Efter dansk international privatret antages det, at tilsvarende gælder i forhold til afgørelser om faderskab og medmoderskab, der er truffet uden for de nordiske lande, således at et forældreskab, herunder medmoderskab, som er fastslået i udlandet, anerkendes i Danmark, medmindre anerkendelse af forældreskabet vil stride mod grundlæggende retsprincipper (ordre public).

Således vil et barn være i besiddelse af dansk statsborgerskab, når et udenlandsk forældreskab er anerkendt i Danmark og fastslår, at et barn har en dansk far, mor eller medmor. Såfremt det senere skulle blive konstateret, at den forælder, som personen havde erhvervet dansk statsborgerskab i medfør af, ikke er barnets retlige forælder, vil situationen være omfattet af den foreslåede ordning, således at personen efter omstændighederne vil anses for ikke at have erhvervet dansk statsborgerskab på noget tidspunkt, medmindre der er tale om et barn, der vil blive statsløst, eller hvis personen er myndig.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at situationer, hvor det konstateres, at grundlaget for besiddelse af statsborgerskab ikke på noget tidspunkt har været til stede, uden at der er sket en ændring af civilstatus, ikke er omfattet af den foreslåede ordning. Dette vurderes at være

i overensstemmelse med pkt. 73 i den forklarende rapport til statsborgerretskonventionen, som forudsætter, at der er sket en ændring af civilstatus, såfremt en person skal være omfattet af ordningen og dermed kunne anses som værende dansk statsborger. Der må således skelnes mellem situationer, hvor der er sket en ændring af civilstatus, og der dermed er forhold, der ikke længere foreligger, og situationer, hvor forholdet aldrig har foreligget.

Et udenlandsk forældreskab, der er blevet etableret i udlandet på grundlag af en surrogataftale, anerkendes ikke i Danmark. Det skyldes, at efter § 30 i børneloven anses den kvinde, der føder et barn, efter dansk ret altid for mor til barnet, også selvom barnet er født i udlandet. Den mand, der er genetisk forælder til barnet, anses dog efter dansk ret for far til barnet. Den tiltænkte forælders forældreskab vil kunne søges etableret ved stedbarnsadoption.

Et udenlandsk forældreskab, der ikke kan anerkendes i Danmark, således at forældreskabet ikke er fastslået i Danmark, vil – i modsætning til de udenlandske forældreskaber, der er anerkendt i Danmark, jf. ovenfor – ikke være omfattet af den foreslåede ordning og barnet vil således ikke have erhvervet dansk statsborgerskab på noget tidspunkt, idet forældreskabet ikke på noget tidspunkt har været fastslået i Danmark. Der vil i den situation ikke være sket en ændring i barnets civilstatus, og der er dermed ikke tale om forhold, der ikke længere foreligger.

Det er ligeledes Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at eksempelvis udstedelse af dansk nationalitetspas – som anført ovenfor – ikke i sig selv medfører besiddelse af statsborgerskab i statsborgerretskonventionens forstand, da et nationalitetspas ikke i sig selv indeholder oplysninger om forældre eller lignende og ikke udgør registrering af civilstatus i form af forudsætninger for erhvervelse af dansk statsborgerskab.

Et andet eksempel på en situation, der ikke er omfattet af den foreslåede ordning, da grundlaget for besiddelse af statsborgerskab ikke på noget tidspunkt har været til stede, kan være, hvor en person er født på et tidspunkt, hvor forældrenes ægteskab var en forudsætning for personens erhvervelse af dansk statsborgerskab, men hvor personens forældre aldrig har været gift, og hvor der således på intet tidspunkt har foreligget forudsætninger for personens besiddelse af dansk statsborgerskab.

Det bemærkes, at indtil lov nr. 729 af 25. juni 2014 om ændring af lov om dansk indfødsret trådte i kraft den 1. juli 2014 var det en forudsætning for, at et barn født uden for Danmark med en dansk far og en udenlandsk mor kunne erhverve dansk statsborgerskab ved fødslen, at barnet blev født i ægteskab, jf. hertil bl.a. § 1, stk. 1, i lovbekendtgørelse nr. 422 af 7. juni 2004 om dansk indfødsret.

Det bemærkes endvidere, at det fremgår af ægteskabslovens § 22 b, stk. 2, at et ægteskab, der er indgået i udlandet, ikke anerkendes, 1) hvis parterne ikke var samtidig til stede ved

vielsen, 2) hvis der er bestemte grunde til at antage, at der er tale om et proformaægteskab, der blev indgået med det afgørende formål at opnå ret til ophold i Danmark, i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union eller er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, eller i Schweiz, 3) hvis en part ved vielsen ikke var fyldt 18 år, eller 4) hvis anerkendelse af ægteskabet strider mod grundlæggende danske retsprincipper. Når et ægteskab indgået i udlandet ikke anerkendes i Danmark, har ægteskabet ikke retsvirkninger i Danmark, f.eks. i forhold til faderskab.

Hvis forældrenes ægteskab, der er indgået i udlandet, ikke anerkendes i Danmark i henhold til ægteskabslovens § 22 b, stk. 2, eller hvis ægteskabet ikke har retsvirkninger efter indfødsretsloven, som følge af at ægteskabet er indgået af en person, som i forvejen var gift, jf. indfødsretslovens § 2 B, og ægteskabet var en forudsætning for barnets erhvervelse af dansk statsborgerskab, vil barnet således ikke have erhvervet dansk statsborgerskab.

Det er i den anledning Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der vil være tale om et ægteskab, der ikke på noget tidspunkt har været anerkendt i Danmark, uden at der er sket en ændring af civilstatus, hvorfor den pågældende situation ikke vil være omfattet af den foreslåede ordning. Dette indebærer, at det pågældende barn – også efter den foreslåede ordning – alene må anses for at være et barn født uden for ægteskab, der ikke har erhvervet dansk statsborgerskab på samme måde som alle andre børn født uden for ægteskab på et tidspunkt, hvor ægteskabet var en forudsætning for, at barnet erhvervede dansk statsborgerskab.

Det er hertil Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at registrering af et ægteskab indgået i udlandet i CPR i strid med ægteskabslovens § 22 b, stk. 2, må anses som en administrativ fejl i tråd med pkt. 58 i den forklarende rapport til statsborgerretskonventionen, således at den pågældende registrering ikke i sig selv indebærer retlig anerkendelse af et ægteskab. Registrering i CPR af et ægteskab indgået i udlandet indebærer således ikke i sig selv en anerkendelse af det pågældende ægteskab.

Det bemærkes i den anledning, at et barn født uden for ægteskab af en udenlandsk mor og dansk far har mulighed for at ansøge om dansk statsborgerskab på lempelige vilkår efter § 16 i cirkulæreskrivelsen om naturalisation, jf. cirkulæreskrivelse nr. 9461 af 17. juni 2021.

Det bemærkes dog, at har et barn erhvervet dansk statsborgerskab, på baggrund af at forældrene er gift eller ved forældrenes indgåelse af ægteskab, vil forældrenes efterfølgende skilsmisse ikke have den retsvirkning, at barnet dermed ikke på noget tidspunkt har erhvervet dansk statsborgerskab efter den foreslåede bestemmelse. Barnet vil således fortsat have erhvervet dansk statsborgerskab.

Et tredje eksempel på en situation, der ikke er omfattet af den foreslåede ordning, da grundlaget for besiddelse af

statsborgerskab ikke på noget tidspunkt har været til stede, kan være, hvor et barn erhverver dansk statsborgerskab ved sin fødsel efter sin danske forælder, men hvor det senere i barnets liv konstateres, at barnet er født i et område omfattet af straffelovens § 114 j, stk. 3, hvor den danske forælder uden tilladelse, og uden at indrejsen eller opholdet er led i udøvelse af dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv, var indrejst eller opholdt sig i området. Hvis barnet fejlagtigt har været anset som født uden for konfliktområdet, må den fejlagtige antagelse af fødselsstedet anses som en administrativ fejl, som ikke kan medføre, at barnet må anses som værende dansk statsborger som følge af den foreslåede § 4, nr. 2. I en sådan situation er det Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der ikke foreligger en ændring af barnets civile status, der er omfattet af statsborgertraktatens artikel 7, stk. 1, litra f.

Et eksempel på en situation, hvor automatisk erhvervelse af dansk statsborgerskab ved adoption efter indfødsretslovens § 2 A vil være omfattet af den foreslåede ordning, kan være, hvor et barn er adopteret, men hvor adoptionen ophæves efter de gældende regler herom. Såfremt barnet er mindreårigt, og de oprindelige forældre genindtræder ved ophævelse af adoptionen, vil statsborgerskabet følge med denne ophævelse, således at barnet efter den foreslåede bestemmelse ikke på noget tidspunkt vil have erhvervet dansk statsborgerskab, medmindre barnet derved bliver statsløst. Hvis ophævelsen sker efter, at den adopterede er fyldt 18 år, vil den adopterede dog anses som værende dansk statsborger efter den foreslåede undtagelse til bestemmelsen. Om ophævelse af adoption henvises til adoptionslovens kapitel 3.

Det bemærkes, at statsborgertraktatens artikel 7, stk. 1, litra f, alene omfatter bortførelse af statsborgerskab i situationer, hvor statsborgerskabet er erhvervet automatisk. Udlændinge- og Integrationsministeriet foreslår derfor, at forslaget til indfødsretslovens § 1, stk. 4, alene omfatter de bestemmelser i indfødsretsloven, der vedrører automatisk erhvervelse, dvs. § 1, stk. 1 og 3, § 2 og § 2 A, stk. 1 eller 3. Bestemmelsen vil således ikke omfatte situationer, hvor statsborgerskabet er erhvervet ved ansøgning eller erklæring. Forslaget kan derfor ikke medføre, at personer, der har erhvervet dansk statsborgerskab ved ansøgning eller erklæring, og hvor det efterfølgende konstateres, at betingelserne for erhvervelsen ikke var opfyldt, kan anses som havende dansk statsborgerskab eller kan anses for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dette. Disse situationer skal i stedet behandles efter de i øvrigt gældende regler og praksis herom, herunder bl.a. efter indfødsretslovens § 8 A om frakendelse af dansk statsborgerskab, som er erhvervet ved svig. Dette indebærer desuden, at den foreslåede ordning ikke indskrænker muligheden for frakendelse af statsborgerskab efter indfødsretslovens § 8 A.

Det bemærkes, at såfremt de oplysninger, der ligger til grund for registrering af eksempelvis faderskab, er afgivet på baggrund af svigagtige forhold, kan statsborgerskab efter omstændighederne frakendes efter indfødsretslovens § 8 A.

Til § 5

Bestemmelsen udgør en opfølgning på § 3, stk. 2, i lov nr. 1191 af 8. juni 2021 om ændring af udlændingeloven og hjemrejseloven (Indførelse af mulighed for overførsel af asylansøgere til asylsagsbehandling og eventuel efterfølgende beskyttelse i tredjelande).

Det fremgår af § 3, stk. 2, at udlændinge- og integrationsministeren fremsætter forslag om revision af loven, hvis loven ikke inden udgangen af 2022 er trådt i kraft.

Lov nr. 1191 af 8. juni 2021 indeholder det overordnede lovgivningsmæssige grundlag for, at Danmark vil kunne overføre asylansøgere, der søger om asyl i Danmark, til et tredjeland med henblik på asylsagsbehandling og eventuel efterfølgende beskyttelse i et tredjeland under overholdelse af Danmarks internationale forpligtelser.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har på den baggrund, og i overensstemmelse med bemærkningerne til lovens § 3, stk. 2, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg B, Betænkning, side 5 (til nr. 23), taget lov nr. 1191 af 8. juni 2021 op til fornyet overvejelse.

Det fremgår af bemærkningerne til § 3, stk. 1, i lov nr. 1191 af 8. juni 2021, at det forventes, at lov nr. 1191 af 8. juni 2021 sættes i kraft, når Danmark eventuelt har indgået en overenskomst eller et hertil svarende arrangement med et tredjeland, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 226 som fremsat, side 37 (til § 2).

Danmark har ikke på nuværende tidspunkt indgået en overenskomst eller et hertil svarende arrangement med et tredjeland.

Lov nr. 1191 af 8. juni 2021 er derfor endnu ikke sat i kraft.

Det er derfor ikke muligt at foretage en revision af virkningen af de enkelte bestemmelser i loven. Derfor foretages i stedet i det følgende en revision af det fortsatte behov for loven som et overordnet lovgivningsmæssigt grundlag for, at Danmark vil kunne overføre asylansøgere, der søger om asyl i Danmark, til et tredjeland med henblik på asylsagsbehandling og eventuel efterfølgende beskyttelse i et tredjeland under overholdelse af Danmarks internationale forpligtelser.

Regeringen ønsker at engagere sig i alle løsninger, der er mulige, og som overholder internationale konventioner og Danmarks EU-retlige forpligtelser, herunder om der f.eks. kan indgås samarbejder med andre lande inspireret af EU-Tyrkiet-erklæringen af 18. marts 2016, oprettes et modtagecenter uden for Europa eller andet, der tilsvarende bidrager til at løse udfordringerne.

Det er regeringens mål, at et modtagecenter uden for Europa etableres af EU eller i samarbejde med en række andre lande, og at det etableres et sikkert sted, der lever op til Danmarks internationale forpligtelser.

Det er således Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der fortsat er behov for et overordnet lovgivningsmæssigt grundlag for, at Danmark har mulighed for efter indgåelse af en overenskomst eller et hertil svarende arrangement med et tredjeland at overføre udlændinge, der søger om asyl i Danmark, til det pågældende tredjeland med henblik på realitetsbehandling af asylansøgningerne og eventuel efterfølgende beskyttelse under overholdelse af Danmarks internationale forpligtelser. Der lægges derfor op til, at loven bevares med henblik på fortsat at udgøre det overordnede lovgivningsmæssige grundlag.

Det foreslås, at § 3, stk. 2, i lov nr. 1191 af 8. juni 2021, om at fremsætte forslag om revision, ophæves. Forslaget om ophævelse af denne bestemmelse skyldes, at der med dette lovforslag foretages en revision, og at forpligtelsen i § 3, stk. 2, hermed opfyldes. Ophævelsen betyder, at der fremadrettet ikke længere er et krav om at foretage en revision af loven, samt at loven i øvrigt videreføres i uændret form og vil kunne sættes i kraft på et af udlændinge- og integrationsministeren fastsat tidspunkt.

Til § 6

Det fremgår af § 16, stk. 8, i lov nr. 452 af 20. april 2022 om ændring af udlændingeloven, straffeloven, lov om aktiv socialpolitik, repatrieringsloven og forskellige andre love (Initiativer til beskyttelse af børn imod vold og negativ social kontrol, indførelse af regler om fleksibel udbetaling af hjælp til repatriering og hjemrejsestøtte m.v.), at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter forslag om revision af lovens § 1, nr. 21, 23, 24 og 38, hvis bestemmelserne ikke inden udgangen af 2022 er trådt i kraft.

Bestemmelserne er endnu ikke sat i kraft.

Som følge af senere lovændringer, der har ændret i rækkefølgen af bestemmelser i lov nr. 1191 af 8. juni 2021, er der indsat en revisionsbestemmelse i § 16, stk. 8, i lov nr. 452 af 20. april 2022, der er enslydende med § 3, stk. 2, i lov nr. 1191 af 8. juni 2021.

Der kræves derfor en ophævelse heraf, tilsvarende lovforslagets § 5.

Det foreslås på den baggrund at ophæve revisionsbestemmelsen i § 16, stk. 8, i lov nr. 452 af 20. april 2022 med den effekt, at der ikke længere vil være krav om revision af lovens § 1, nr. 21, 23, 24 og 38.

Forslaget er således en konsekvens af, at de nævnte ændringer af udlændingeloven, der er vedtaget med lov nr. 452 af 20. april 2022, er underlagt en revisionsbestemmelse, der er enslydende med revisionsbestemmelsen i § 3, stk. 2, i lov nr. 1191 af 8. juni 2021. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 5.

Til § 7

Det fremgår af § 13, stk. 4, i lov nr. 893 af 21. juni 2022

om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v., straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Opfølgning på flerårsaftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025, herunder leje af fængselspladser i udlandet, revision af disciplinærstraffesystemet, udstationering til eget hjem med fodlænke eller udslusningsfængsel m.v.), at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter forslag om revision af lovens § 10, nr. 8 og 12, hvis bestemmelserne ikke inden udgangen af 2022 er trådt i kraft.

Bestemmelserne er endnu ikke sat i kraft.

Som følge af senere lovændringer, der har ændret i rækkefølgen af bestemmelser i lov nr. 1191 af 8. juni 2021, er der indsat en revisionsbestemmelse i § 13, stk. 4, i lov nr. 893 af 21. juni 2022, der er enslydende med § 3, stk. 2, i lov nr. 1191 af 8. juni 2021.

Der kræves derfor en ophævelse heraf, tilsvarende lovforslagets § 5.

Det foreslås på den baggrund at ophæve revisionsbestemmelsen i § 13, stk. 4, i lov nr. 893 af 21. juni 2022 med den effekt, at der ikke længere vil være krav om revision af lovens § 10, nr. 8 og 12.

Forslaget er således en konsekvens af, at de nævnte ændringer af udlændingeloven, der er vedtaget med lov nr. 893 af 21. juni 2022, er underlagt en revisionsbestemmelse, der er enslydende med revisionsbestemmelsen i § 3, stk. 2, i lov nr. 1191 af 8. juni 2021. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 5.

Til § 8

Lov nr. 264 af 25. marts 2019 om videreførelse af visse rettigheder i forbindelse med Det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union uden en aftale blev vedtaget med det formål at modvirke de alvorligste konsekvenser af en udtræden uden en aftale for statsborgere i Det Forenede Kongerige og deres familiemedlemmer, der havde opholdsret i Danmark ved udtrædelsen.

En udtræden uden en aftale mellem EU og Det Forenede Kongerige ville indebære, at de pågældende personer ville miste deres opholdsgrundlag i Danmark, når EU-reglerne om fri bevægelighed ophørte med at finde anvendelse på dem.

Med loven blev der indført en ordning, hvorefter visse rettigheder, herunder opholdsret, som statsborgere i Det Forenede Kongerige hidtil havde nydt efter EU-retten, ville kunne videreføres midlertidigt. Loven indeholder i § 32, stk. 1, en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter udlændinge- og integrationsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden. Bemyndigelsesbestemmelsen er ikke udnyttet, og loven er således ikke trådt i kraft.

Forhandlinger mellem Det Forenede Kongerige og EU om

Det Forenede Kongeriges udtræden af EU resulterede i indgåelsen af udtrædelsesaftalen.

Udtrædelsesaftalen sikrer bl.a., at britiske statsborgere og disses familiemedlemmer, der i medfør af EU-reglerne om fri bevægelighed havde taget lovligt ophold eller arbejde i en medlemsstat inden den 31. december 2020, bevarer denne ret i den medlemsstat, hvori de har taget ophold eller arbejde. Britiske statsborgere, som ikke inden den 31. december 2020 har taget ophold eller arbejde i en medlemsstat i medfør af EU-reglerne, er derimod som det klare udgangspunkt ikke omfattet af udtrædelsesaftalen. Udtrædelsesaftalen sikrer således fortsatte rettigheder til de omfattede britiske statsborgeres ret til fri bevægelighed.

På den baggrund ses der ikke at være et behov for at kunne sætte lov nr. 264 af 25. marts 2019 om videreførelse af visse rettigheder i forbindelse med Det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union uden aftale i kraft, og det foreslås, at loven ophæves.

Forslaget om at ophæve lov nr. 264 af 25. marts 2019 om videreførelse af visse rettigheder i forbindelse med Det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union uden en aftale vil betyde, at loven ikke vil kunne sættes i kraft.

Til § 9

Det foreslås, at loven træder i kraft den 15. maj 2023.

Det foreslås i § 9, stk. 2, at lovforslagets § 4, nr. 2, vil skulle gælde for forhold, der er konstateret efter Danmarks ratifikation den 24. juli 2002 af Europarådets konvention af 6. november 1997 om statsborgerret.

Statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f, har haft virkning for Danmark siden ratifikationen den 24. juli 2002, hvorfor konstateringer efter denne dato af forhold, der lå til grund for erhvervelse af dansk statsborgerskab, ikke efter statsborgerretskonventionen kan medføre, at en myndig person ikke på noget tidspunkt har erhvervet dansk statsborgerskab, eller at et barn herved bliver statsløst.

Forhold, der er konstateret inden den 24. juli 2002, og som lå til grund for en persons erhvervelse af dansk statsborgerskab, vil dog i alle tilfælde føre til, at personen anses for ikke på noget tidspunkt har erhvervet dansk statsborgerskab.

Forslagets § 9, stk. 2, vil således indebære, at en person ikke skal anses som værende dansk statsborger, uanset om personen måtte være myndig eller derved bliver statsløs, hvis de forhold, der har ført til, at en person skulle anses for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dansk statsborgerskab, er konstateret inden Danmarks ratifikation af statsborgerretskonventionen.

Forslagets § 9, stk. 2, vil endvidere indebære, at Udlændinge- og Integrationsministeriet vil genoptage de sager, hvor der forud for forslagens ikrafttræden i strid med statsborger-

retskonventionens artikel 7, stk. 1, litra f, er truffet afgørelser om, at personer ikke på noget tidspunkt har erhvervet dansk statsborgerskab og dermed er blevet statsløse eller var myndige, da det blev konstateret, at grundlaget for deres erhvervelse af dansk statsborgerskab ikke forelå, således at de omfattede personer kan anses som havende dansk statsborgerskab. I sagerne vil det desuden blive vurderet, om der skal ske genrejsning i forhold til øvrige forhold, der er afledt af, at personer er blevet anset for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dansk statsborgerskab. Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at et ganske begrænset antal sager vil være omfattet heraf.

Det bemærkes, at forslaget tildeler rettigheder og således er begunstigende til den persongruppe, der vil anses for at have dansk statsborgerskab, hvorfor forslaget ikke medfører problemstillinger i forhold til lovgivning med tilbagevirkende kraft.

Til § 10

Forslagets § 10 vedrører lovens territoriale gyldighed.

Det fremgår af udlændingelovens § 66, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Det foreslås, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at lovens § 1 og §§ 4-5 ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske eller grønlandske forhold tilsiger. Det foreslås også, at bestemmelserne kan sættes i kraft på forskellige tidspunkter.

Efter hjemrejselovens §§ 31, stk. 1, gælder loven ikke for Færøerne og Grønland. Det følger dog af bestemmelsens stk. 2, at lovens §§ 1-23 og 25 ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som henholdsvis de færøske og de grønlandske forhold tilsiger. Efter bestemmelsens stk. 3 kan lovens § 28 ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger. Hjemrejseloven er ikke endnu blevet sat i kraft for hverken Færøerne eller Grønland.

Færøerne har pr. 1. marts 2010 overtaget lovgivningskompetencen på det strafferetlige område. For Grønland gælder endvidere en særlig kriminallov. Lovens § 3 om ændring af straffeloven skal derfor ikke gælde for Færøerne og Grønland.

Det foreslås på den baggrund i § 10, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland, men at § 1 og §§ 4-5 ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1205 af 25. august 2022, som ændret bl.a. ved § 1 i lov nr. 1191 af 8. juni 2021 og senest ved § 10 i lov nr. 893 af 21. juni 2022, foretages følgende ændringer:

§ 2 a. ---

Stk. 2. Ved et Schengenland forstås i denne lov et land, der er tilsluttet Schengenkonventionen. Bulgarien, Cypern, Kroatien og Rumænien anses dog ikke for Schengenlande i forhold til § 2 b, stk. 1-3, §§ 3, 4 og 4 b, § 19, stk. 5, kapitel 4 a, § 28, stk. 1, nr. 6, § 38, stk. 1-3, § 39, stk. 3, 2. pkt., § 58 f og § 59, stk. 1, nr. 1. Cypern og Kroatien anses endvidere ikke for Schengenlande i forhold til § 10, stk. 2, nr. 4, § 19, stk. 4, § 58 g og § 58 h.

Stk. 3-9 ---

§ 37. ---

Stk. 2-7. ---

Stk. 8. Frihedsberøvelse med henblik på udsendelse efter § 36 og hjemrejselovens § 16 må ikke finde sted i et tidsrum, der overstiger 6 måneder. Retten kan dog forlænge dette tidsrum i op til yderligere 12 måneder, hvis der foreligger særlige omstændigheder, såfremt udsendelsesproceduren uanset alle rimelige bestræbelser kan forventes at tage længere tid som følge af udlændingens manglende medvirken til udsendelsen eller forsinkelser i forbindelse med fremskaffelse af nødvendig rejselegitimation og indrejsetilladelse. Frihedsberøvelsen skal være af så kort varighed som muligt og må kun opretholdes, så længe udsendelsen er under forberedelse og gennemføres med omhu.

Stk. 9. Frihedsberøvelse efter § 36, stk. 1, 1. pkt., må ikke opretholdes, hvis Udlændingestyrelsen ikke inden 1 måned fra tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen om opholdstilladelse efter § 7 har indgivet en anmodning til en anden medlemsstat om overtagelse eller tilbagetagelse. Er der ikke indgivet en sådan ansøgning, må frihedsberøvelsen ikke opretholdes, hvis Udlændingestyrelsen ikke har indgivet en anmodning til en anden medlemsstat om overtagelse eller tilbagetagelse inden 1 måned fra det tidspunkt, hvor den pågældendes tilstedeværelse i landet er kommet til udlændingemyndighedernes kendskab. Fra det tidspunkt, hvor en anden medlemsstat har accepteret overtagelse eller tilbagetagelse, eller hvor en klage ikke længere har opsættende virkning, må frihedsberøvelse ikke finde sted i et tidsrum, der overstiger 6 uger. Frihedsberøvelsen skal være af så kort varighed som muligt og må kun opretholdes, så længe afvisningen eller overførslen er under forberedelse og gennemføres med omhu.

Stk. 10 ---

1. I § 2 a, stk. 2, 2. pkt., ændres »Bulgarien, Cypern, Kroatien og Rumænien« til: »Bulgarien, Cypern og Rumænien« og i 3. pkt., ændres »Cypern og Kroatien« til: »Cypern«.

2. I § 37, stk. 8, 1. pkt., ændres »6 måneder« til: »3 måneder for udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne, og 6 måneder for andre udlændinge«.

3. I § 37, stk. 8, 2. pkt., ændres »12 måneder« til: »6 måneder for udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne, og 12 måneder for andre udlændinge«.

4. I § 37, stk. 9, 3. pkt., indsættes efter »må frihedsberøvelse«: »efter hjemrejselovens § 16, stk. 5,«.

5. I § 37, stk. 9, 4. pkt., ændres »Frihedsberøvelsen« til: »Frihedsberøvelse efter § 36, stk. 1, 1. pkt., og hjemrejselovens § 16, stk. 5,«.

§ 48. ---*Stk. 2. ---*

Stk. 3. Afgørelser efter § 40, stk. 9 og 10, træffes af vedkommende politidirektør. Afgørelser om, at dokumenter eller genstande og aktiver, der kan anvendes til dækning af de i § 42 a, stk. 4, 1. pkt., nævnte udgifter, tages i bevaring, jf. § 40, stk. 10, kan endvidere træffes af Udlændingestyrelsen. De afgørelser, der er nævnt i 1. og 2. pkt., kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren.

*Stk. 4. ---***§ 8. ---***Stk. 2. ---*

Stk. 3. Der kan ikke gives hjemrejsestøtte efter stk. 1 til 1-4) ---

5) udlændinge, der er visumfrie i kraft af deres statsborgerskab, og

6) ---

*Stk. 4-5. ---***§ 16. ---***Stk. 2-4. ---*

Stk. 5. Med henblik på at sikre muligheden for afvisning eller overførsel efter reglerne i udlændingelovens kapitel 5 a kan politiet bestemme, at der skal ske frihedsberøvelse, hvis der er en væsentlig risiko for, at den pågældende forsvinder, og de i §§ 11 og 12 nævnte foranstaltninger for at sikre den pågældendes tilstedeværelse eller medvirken ikke er tilstrækkelige.

*Stk. 6-11. ---***§ 22. ---***Stk. 2. ---*

Stk. 3. Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter §§ 3 og 4, § 5, stk. 3, § 7, § 8, stk. 2, nr. 1 og 6, § 9, stk. 2, 2. pkt., og § 13, stk. 1, 2 og 4, kan ikke påklages.

6. I § 48, stk. 3, 2. pkt., ændres »stk. 10« til: »stk. 9«.

§ 2

I hjemrejseloven, jf. lov nr. 982 af 26. maj 2021, som ændret bl.a. ved § 12 i lov nr. 452 af 20. april 2022 og senest ved § 3 i lov nr. 919 af 21. juni 2022, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 7 indsættes:

»§ 7 a. Der kan ydes hjælp til hjemrejsen til en udlænding, der er registreret som asylansøger efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, og er meddelt afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 af Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet, og som uden ugrundet ophold medvirker til sin udrejse, jf. § 3, stk. 1. Hjælp til hjemrejsen kan ikke ydes til en udlænding omfattet af 1. pkt., hvis udlændingen er omfattet af § 8, stk. 3 og 4.

Stk. 2. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om hjælp til hjemrejsen, herunder om betingelser for opnåelse af hjælpen, hjælpens form, den beløbsmæssige størrelse m.v.

2. I § 8, stk. 3, nr. 5, indsættes efter: »der er«: »omfattet af stk. 2, nr. 1, 5 eller 6, og er«.

3. I § 16, stk. 5, udgår: »eller medvirken«.

4. I § 22, stk. 3, indsættes efter »§ 7,«: »§ 7 a,«.

§ 124. Den, der flygter som anholdt eller fængslet, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år. Det gælder dog ikke den, der er varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35 eller er frihedsberøvet efter udlændingelovens § 36.

Stk. 2-6. ---

§ 1. Et barn erhverver dansk indfødsret ved fødslen, hvis faderen, moderen eller medmoderen er dansk, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. ---

Stk. 3. Hittebarn, som bliver fundet her i riget, anses, indtil andet oplyses, som havende dansk indfødsret.

§ 3. ---

Stk. 2. Udlændinge- og integrationsministeren fremsætter forslag om revision af loven, hvis loven ikke inden udgangen af 2022 er trådt i kraft.

§ 16. ---

Stk. 2-7. ---

§ 3

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1360 af 28. september 2022, som senest ændret ved lov nr. 897 af 21. juni 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 124, stk. 1, 2. pkt., ændres »udlændingelovens § 35 eller er frihedsberøvet efter udlændingelovens § 36« til: »hjemrejselovens § 14 eller er frihedsberøvet efter udlændingelovens § 36 eller hjemrejselovens § 16«

§ 4

I lov om dansk indfødsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 1656 af 23. december 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 1, indsættes efter »stk. 2«: »og 4«, og i § 1, stk. 3, indsættes efter »dansk indfødsret«: », jf. dog stk. 4«.

2. I § 1 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Konstateres det, at et forhold, som lå til grund for et barns erhvervelse af dansk indfødsret efter stk. 1 eller 3, § 2 eller § 2 A, stk. 1 og 3, ikke længere foreligger, skal barnet anses for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dansk indfødsret, medmindre barnet derved bliver statsløst, eller hvis konstateringen sker efter, at vedkommende er fyldt 18 år.«

§ 5

I lov nr. 1191 af 8. juni 2021, om ændring af udlændingeloven og hjemrejseloven (Indførelse af mulighed for overførsel af asylansøgere til asylsagsbehandling og eventuel efterfølgende beskyttelse i tredjelande), som ændret ved § 15 i lov nr. 452 af 20. april 2022 og § 12 i lov nr. 893 af 21. juni 2022, foretages følgende ændringer:

1. § 3, stk. 2, ophæves.

§ 6

I lov nr. 452 af 20. april 2022 om ændring af udlændingeloven, straffeloven, lov om aktiv socialpolitik, repatrieringsloven og forskellige andre love (Initiativer til beskyttelse af børn imod vold og negativ social kontrol, indførelse af regler om fleksibel udbetaling af hjælp til repatriering og hjemrejsестøtte m.v.) foretages følgende ændring:

Stk. 8. Udlændinge- og integrationsministeren fremsætter forslag om revision af § 1, nr. 21, 23, 24 og 38, hvis bestemmelserne ikke inden udgangen af 2022 er trådt i kraft.

1. § 16, *stk. 8*, ophæves.

§ 7

I lov nr. 893 af 21. juni 2022 om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v., straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Opfølgning på flerårsaftalen om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025, herunder leje af fængselspladser i udlandet, revision af disciplinærstraffesystemet, udstationering til eget hjem med fodlænke eller udslusningsfængsel m.v.) foretages følgende ændring:

§ 13. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Udlændinge- og integrationsministeren fremsætter forslag om revision af § 10, nr. 8 og 12, hvis bestemmelserne ikke inden udgangen af 2022 er trådt i kraft.

Stk. 5-8. ---

1. § 13, *stk. 4*, ophæves.